Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 4. — ŠTEV. 4. NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 6, 1925. — TOREK, 6. JANUARJA 1925. VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

FRANC. DOLG GLAVNO VPRAŠANJE

Francoski dolg v Združenih državah bo najbrž glavni predmet zavezniške finančne konference. — Hughes je dobil pariški memorandum. Zavezniki so objavili kršenje versaillske mirovne pogodbe.

NOVI POLITIČNI RAZVOJI V NEMŠKI REPUBLIKI.

Poroča Arno Dosch-Fleurot.

PARIZ, Francija, 5. januarja. — Francoski dolg v Združenih državah bo veliko vprašanje na bližajočem se šestanku zavezniških finančnih ministrov, ki se bo vršil tukaj. Vprašanje ni na dnevnem redu in se tudi ne bo o njem oficijelno razpravljalo, vendar bo pa obvladovalo konferenco.

Tega se ni spoznalo, ko je bila konferenca sklicana. Takrat niso še razpravljali o francoskem dolgu, a v teku enega meseca se je vedno bolj in bolj polastilo francoske politične misli ter je sedaj vse nadkriljujoče. To je bilo posledica odločnega in doslednega stališča ameriškega kongresa.

Poslanik Herrick, ki se neprestano posvetuje s francoskimi državniki glede tega dolga; poslanik Kellogg, ki je v sličnem položaju v Angliji in polkovnik James Logan, ki zastopa ameriške zahteve za vojno odškodnino na temelju Dawesovega načrta, bodo igrali zelo važnejšo vlogo na tej konferenci kot so jo igrali Amerikanci v Londonu preteklega leta.

Od dveh vprašanj glede uravnave se tiče eno direktno Združenih držav, dočim bo igralo ameriško mnenje pri drugem vprašanju važno vlogo.

Prvo vprašanje se tiče razkosanja reparacijskega paja. Uravnava glede stroškov ameriške okupacije v Koblencu je bila že odobrena, a sporna točka je izplačanje ameriškega deleža pri vojni odškodnini.

Francozi so tudi v tem oziru popustili. Finančni minister Clementel, ki je videl, da se bliža rešitev francoskega dolga v Ameriki, je sprejel ameriško trditev pred dvema mesecema.

Ni pa še popustil angleški finančni minister, Winston Churchill. Domneva se ,da bo izjavil, da bi morale Združene države kapleniti nemško lastnino v vojni, a ker tega niso storile, so zamudile priliko, da dobe plačilo.

Nadaljna oficijelna točka razprave se bo tikala razdelitev več kot tisoč milijonov zlatih mark, katere sta Francija in Belgija kolektirali v Ruhru. Njih okupacijski stroški so požrli več kot polovico tega. Angleži so proti temu, da bi se odštelo stroške in na njih strani stoje Amerikanci, ki so bili proti okupaciji.

WASHINGTON, 5. januarja. Po dveh vznemirjenjih glede francoskega dolga je položaj danes tam, kjer je bil izza časa, ko je Parmentier priznal ameriški komisiji glede dolgov, da nima nobene avtoritete pogoditi se glede uravnave dolga v znesku treh tisoč milijonov dolarjev.

Dve priliki zadnjega vznemirjenja glede dolga sta se pojavili, ko ni franc. finančni minister Clementel vključil tega dolga v svoje proračunsko poročilo na parlament in ko so dospela poročila, da namerava Francija zavrniti svoj ameriški dolg.

BERLIN, Nemčija, 5. januarja. Angleški, francoski, italijanski, japonski in belgijski poslaniki so izročili danes kanclerju Marxu poslanico zavezniških vlad glede preložitve izpraznenja Porenske, ki bi se moralo izvršiti na temelju versaillske mirovne pogodbe dne 10. januarja.

BERLIN, Nemčija, 5. januarja. Kanceler Marx namerava baje sestaviti kabinet, ki naj bi stal nad strankami in v katerem naj bi bile zastopane najbolj odlične osebe v deželi. Med te šteje seveda tudi samega sebe ter dr. Stressemanna.

PARIZ, Francija, 5. januarja. Ker je skoro nemogoče pred desetim januarjem, datumom, ki je določen za konec starih trgovinskih dogovorov med Francijo in Nemčijo, uveljaviti novo trgovinsko pogodbo, o kateri se sedaj razpravlja, bodo ustvarili nekak modus vivendi ter se glasi, da so se pogajalci z obeh strani skoro že dogovorili glede njega.

Začasna odredba obsega 43 članov, o katerih je bil že uveljavljen dogovor. K temu pride še več kompromisov glede nerešenih vprašanj.

Alzacija in Lorenska, ki bi dne 10. januarja izgubili privilegij prostega uvoza svojega blaga v Nemčijo, bosta dobili carinsko zatreba priznati, da ni francoskim ščito v omejenem obsegu, čeprav je pogajalcem posebno lahko dobiti od Nemcev zadovoljivih pogojev.

RADIČA SO BAJE ARETIRALI

BEOGRAD, Jugoslavija, 5. jan. Po dolgotrajnih prizadevanjih se je posrečilo vladnim agentom aretirati voditelja hrvatske seljačke stranke, Stjepana Radiča.

Zadnji čas je bilo rečeno, da je pobegnil nekam v inozemstvo. Vlada je že skoraj opustila vsako zasledovanje.

Po čudnem naključju so pa agentje dobili Radiča v stanovanju poslanca Kohotiča.

Radiča so prevedli v zagrebške zapore.

General Feng je obdržal komando.

PEKING, Kitajska, 5 jan. — Vlada je s posebnim mandatom odstavila tri generalne armadne inšpektorje ter naročila generalu Feng Yu Hsiangu, naj prevzame poveljstvo nad severozapadno mejo.

General Sung je postal vrhovni poveljnik Fengove "železne divizije".

Usoda španskih častnikov v Maroku.

BIARITZ, Francija, 5. jan. — Pri Rincon Medick, Maroko, se je završilo par vročih bojev med španskimi četami in maroškimi domačini. Pet španskih častnikov med njimi tudi dva majorja, je bilo usmrčenih.

Neznosne razmere v jetnišnici

Bičanje, temne celice in ustrahovanje, — to so sredstva, ki jih rabijo v jetnišnici v Coloradu. Obdolžitve je dvignil Osborne.

DENVER, Colo., 5. januarja. Narodna družba za kazensko reformo je objavila poročilo governerja Sweeta. V tem poročilu dolži predvsem Thomasa Tynana, warden državne jetnišnice v Canon City.

Dolži ga brutalnosti, bičanja jetnikov, kričnega prednostnega postopanja z nekaterimi kaznjenci, odsotnosti s službe za dolgo dobo ter popolne nesposobnosti.

Poročilo je sledilo preiskavi kazenskih zavodov v Coloradu, katero je uvedel Thomas Osborne, načelnik družbe, februarja meseca preteklega leta. Osborne, ki je bil preje warden Sing Sing jetnišnice ter je splošno znan kot kriminolog, je bil pred enim letom poklican v Colorado ,da preišče razmere v jetnišnicah te države.

Ko je postalo znano, da je governer Sweet povabil Osborna, je Tyman protestiral proti obisku Osborna. Poročilo ugotavlja, da ni hotel warden sodelovati pri preiskavi razmer v Canon City in da je ob številnih prilikah podal preiskovalcem ugotovila, ki niso bila resnična, kot se je izkazalo pozneje.

Poročilo, znano kot Osbornovo poročilo, vsebuje popolen opis jetnišnice ter priporoča številne izpremembe. Glede skrbi za jetnike ter postopanja žnjimi dviga poročila naslednje obtožbe.

— Sistem discipline je v splošnem oster, zaitralen ter vključuje oblike kazni, ki so bile opuščene v večini jetnišnic dežele in katere se smatra sedaj za preostanke iz barbarske dobe.

— Vprizorjen je bil zavesten poskus, da se zdrobi duh kaznjencev.

— Sistem zatiranja se vrši v duhu nedoslednosti.

— Jetnike se včasih zapre za celih deset dni v temnice in hrana obstaja in kruha in vode. Ventilacijo predstavljajo luknje, izvrtane v železna vrata.

— Odporni jetniki so prisiljeni nositi devetdeset dni verige in železno kroglo, ki tehta od štiridesetih do stotih funtov.

— Oblečejo jih v marogosto obleko. Obrijejo jim polovico glave, lase na drugi strani pa puste rasti.

V slučajih kršitev, resnih ali majhnih, biča zamorski paznik grešnika, dokler mu ne poči koža.

— Jetniška disciplina obstaja iz ponižujočih in prestrogih kazni ter ne pomenja nikake resnične discipline.

— Zaupnike warden popolnoma samolastno izbira.

— Jetnikom zanikuje razvedrilo, ki je potrebno za zdravje.

— Jetnikom odreka potrebno zdravniško in kirurgično pomoč in pogosto ne more jetniški zdravnik obiskati zavoda po cele dni.

— Po šestnajstih letih samovoljnega vladanja je postal Tyman popolnoma nesposoben za to mesto.

Lepa starost.

Včeraj je praznoval svoj 105. rojstni dan Kupper Bier, najstarejši mesar v Hoboken, N. J. in menda tudi v vseh Združenih državah. Možak je še čil in zdrav. Pri slavnostni večerji je kadil debelo smodko ter dajal gostom nasvete, kaj naj počno, da bodo dosegli visoko starost. Bier ima 142 potomcev: sinov, hčera, vnukov in pravnukov.

Italijanski kabinet je odstopil

Ministri so odstopili ter s tem dali ministrskemu predsedniku Musoliniju priliko, da si bo izbral može po svoji volji. — Razpust italijanskega društva.

RIM, Italija, 5. jan. — Vsi člani italijanskega kabineta so danes odstopili. Na ta način so omogočili ministr. predsedniku Mussoliniju, da si bo stvoril kabinet po svoji volji in želji.

RIM, Italija, 5. januarja. — Italijanska vlada je danes razpustila centralni odbor zveze svobodomislecev "Italia Libera".

Izdala je tudi odlok, naj se razpuste vse podružnice po deželi.

Med ministri, ki so odstopili, sta tudi vzgojni minister Casati in minister za javna dela Sarrochi. Oba sta po prepričanju bolj liberalca kot pa fašista.

Danes je zboroval proračunski odsek pod predsedstvom Riccia.

Pri tej priliki je bivši ministrski predsednik Salandra odločno vztrajal, da pod nobenim pogojem ne izstopi iz odseka.

"Los Angeles" se bo podal na daljše potovanje.

WASHINGTON, 5. januarja. Mornariški urad je danes objavil, da bo vprizoril v Nemčiji zgrajeni vodljivi balon "Los Angeles" spomladi več daljših potovanj.

Obiskal bo Bermudo, San Juan, Porto Rico, Panamo ter se končno podal v Evropo.

Pred odpotovanjem se bodo vršili pri Lakehurst, N. J., temeljiti poskusni poleti.

Odnošaji med Jugoslavijo in Bolgarsko

Bolgarski ministrski predsednik Cankov, ki je 26. decembra 1924. prišel v Beograd, je imel daljši razgovor s predsednikom ministrskega sveta Nikolom Pašičem in z ministrom za zunanje zadeve Momčilom Ninčičem.

Rezultat razgovora je bil ta, da se konstatira, da se obstoječe ovire ob dobri volji lahko hitro odpravijo in osnujejo dobri sosedski odnošaji med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Bolgarsko. V teku razgovora so bila dotaknjena razna vprašanja, ki zanimajo obe državi, zlasti komunistična nevarnost; v teh vprašanjih je mogoče sodelovanje obeh držav, ne da bi tako sodelovanje poseglo v interese drugih držav.

Vojaški begunci v Albaniji.

Predbiro ministrstva za zunanje zadeve kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu je izdal sledeči komunike:

"Tožba albanske vlade, da se nahajajo med vjetimi vstaši tudi jugoslovanski vojaki, je od temelja zlagana. To se more nanašati edino na naše vojaške begunce, ki so še davno pred revolucijo pobegnili v Albanijo in ki jih je naše poslanstvo v Tirani zaman poskušalo spraviti nazaj v deželo."

BEN. MUSSOLINIJU SLABA PREDE

Italijanskemu despotu Mussoliniju se bližajo težki časi. — Bil je prisiljen razmišljati o novih tiranskih odredbah. — Mobilizacija fašistovske milice. — Prefekti imajo pravico razpuščati proti-

FAŠISTOV. ŽELEZNIŠKA MILICA JE PREPREČILA ZAROTE

RIM, Italija, 5. januarja. — Odredbe, katere je objavil ministrski predsednik Mussolini v poslanski zbornici, da stre opozicijo proti fašistom v teku osem in štiridesetih ur, so pričeli fašisti že izvajati.

Fašistovska železniška milica, ki je bila v prvi vrsti odgovorna za reorganiziranje železniške službe v zadnjih dveh letih, za iztrebljenje primanjkljajev, zatrtje železniških ropov ter sploh za sedaj prevladujoči boljši red, je preprečila izvedenje načrtov, katere je zasledila policija, da se zaneti nemire ob železnicah. Del tega načrta so bili baje tudi požari, ki so pred kratkim izbruhnili na železniških postajah v Rimu, Florenci in Parmi.

Ob istem času so bili prefekti po vsej kraljevini avtorizirani, da preiščejo in če treba razpuste politične klube proti-patriotičnega — (to je proti-Mussolinijevega) značaja. V številnih delih dežele je bila mobilizirana fašistovska milica, da ojači policijo. Milica je tudi vprizorila obhode in parade v različnih mestih. Tako je nastopila včeraj v Rimu krajevna legija, močna 1500 mož, ter izvedla taktičen manever s strojnimi puškami. Problem tega manevra je bil zavarovati Rim pred nenadnim napadom sovražnika od strani Civitavecchia.

Mussolini je prepričan, da bo zatrtje agitacije v večjih središčih, obenem z zadovoljenjem opozicijskega časopisja ter ojačenjem policije zlomilo opozicijo proti fašistom.

Messaggero trdi, da je prišel Mussolini sedaj do prepričanja, da ne more sodelovati z opozicijo in tudi ne živeti žnjo v miru, ker so se izjalovili vsi pomirjevalni poskusi.

List piše: "Ti poskusi so imeli za posledico vedno močnejši odpor, trpke kritike, napade in priprave za splošno ljudsko vstajo. Pojavil se je vsled tega položaj, ki se zreali v akutnem narodnem nemiru, ki ni političnega, temveč narodno-gospodarskega značaja.

POVODENJ V LENINGRADU.

LENINGRAD, Rusija, 5. jan.— *Reka Neva neprestano narašča. Več predmestij je popolnoma pod vodo. Prebivalstvo beži in išče zavetja po višje ležečih krajih.*

V okolici Leningrada ne obratuje nobena tovarna.

Hitrost svetlobe prekoračena.

Iz Budimpešte poročajo, o senzacijonalnem odkritju na polju elektrike. Na seji matematično-fizičnega društva je poročal poštni ravnatelj Hatti o poizkusih z električnimi signali, ki jih je začel že med vojno na zahtevo vojaškega poveljstva. S pomočjo posebne metode se mu je posrečilo dognati, da ne znaša hitrost signalov po električnih žicah 300.000 km na sekundo, kakor so smatrali učenjaki doslej, temveč 4—8 milijonov kilometrov. Praktično nudi ta kolosalna brzina možnost napraviti oceanski telefon brez izolatorjev električnih žic, čijih napetost lahko doseže 200.000 voltov. Obenem se lahko pošiljajo na iste razdalje radio-valovi z manjšo izgubo energije.

Najslavnejša švedska pisateljica.

Slika nam predstavlja najslavnejšo pisateljico Ellen Key. Naslikal jo je slavni škandinavski slikar Maurice Bjorkstrom.

Ameriški profesor poučeval v Lipskem.

BERLIN, Nemčija, 5. januarja. Izmenjava vseučiliških profesorjev med Nemčijo in Združenimi državami, katero je bil započel pokojni predsednik Roosevelt, se je zopet obnovila. Ameriški profesor Geo. Danton, ki poučuje na neki kitajski univerzi, bo odšel na univerzo v Lipsko, kjer bo predaval o stari kitajski in ameriški kulturi.

Lipski profesor literature Witkowski bo poučeval na neki ameriški univerzi.

Bankir in njegova žena sta se zastrupila.

BERLIN, Nemčija, 5. januarja. Danes zjutraj so našli v stanovanju mrtvega 73-letnega bankirja Friedlaenderja. Poleg njega je ležala njegova žena, tudi mrtva.

Zakonca sta se zastrupila. Bankir je bil zapleten v neki bančni škandal.

Izgon nemških komunistov

Z Dunaja so izgnali nemške komuniste. — Najprvo so bili obsojeni radi ponarejanja potnih listov, a nato izgnani.

DUNAJ, Avstrija, 5. januarja. Mrs. Ruth Fischer, komunistična članica nemškega državnega zbora, je bila spoznan krivim uporabe ponarejenega potnega lisa ter obsojena na 120,000 avstrij. kron globe ter izgon iz dežele. Trije nadaljni nemški komunisti, ki so pred krakim dospeli semkaj s ponarejenimi potnimi listi ter bili obsojeni so: Ivan Katz, Mrs. Elfrida Goike in Heinz Neumann.

Katz in Goike, člana nemškega parlamenta, ki sta po razpustu parlamenta izgubila svojo imunost sta zapustila Nemčijo, da uideta obtožbi radi veleizdaje.Pozneje sta bila zopet izvoljena ter dobila svojo imunost in vsled tega je pričakovati, da se bosta vrnila v Nemčijo .

Mrs. Goike je bila preje avstrijska državljanka ter odločna suffragetka. Poročila se je z nekim dr. Frielanderjem, s katerim sta po razpadu avstro-ogrske monarhije ustanovila komunistično stranko, a se pozneje ločila.

Pozneje je prišla v Nemčijo, kjer se je poročila z nemškim komunistom Goike in končno je bila izvoljena v parlament.

Neuman, tretji v zvezi, je tajnik nemške komunistične stranke v državnem zboru.

Vilhelmina je postala častna doktorica.

HAAG, Holandsko, 4. januarja. Ob priliki 350 letnega jubileja leydenske univerze je bila imenovana častnim doktorjem prava.

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštnino vred

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili **koledarjev,** naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St., N. Y. C.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $16.60 2000 Din. — $33.00 5000 Din. — $82.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnjo pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... $ 9.60 500 lir $23.00
300 lir ..... $14.10 1000 lir $45.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZŽIČNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4887.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
Glasnik Publishing Company
(A Corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENESH, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00
Za pol leta $3.00
Za četrt leta $1.50
Za New York za celo leto $7.00
Za pol leta $3.50
Za inozemstvo za celo leto $7.00
Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.
Dopisi, brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

NOČNO DELO

Dne 1. januarja je bila v državi New Jersey uveljavljena postava, ki prepoveduje ženskam ponoči delati.

Predno je bila postava sprejeta, se je vršila velika debata v državni zakonodaji.

Glasov za in proti je bilo prilično enako, in nobena stranka ni hotela popustiti.

Najbolj so se protivili postavi fabrikantje in lastniki velikih predilnic ter svilarn.

Patersonski fabrikantje so bili celo tako drzni, da so pripeljali k zaslišanju v Trenton par sto najetih delavk, ki so protestirale proti sprejemu postave.

Uboge in izmozgane ženske so po naročilu izjavljale, da rajše delajo v tovarni ponoči kot pa podnevi, češ, da ponoči ne morejo opravljati doma hišnega in gospodinjskega dela, dočim to lahko store podnevi.

Te ženske so vsako noč zaposlene v tovarni po deset ur. Pričale so, da jim je to povolji, ker lahko skuhajo, ko se vrnejo domov, zatrjk svojemu možu ter oblečejo otroke za šolo

Nato par ur spe, in ko se prebudijo, lahko v dnevni svetlobi kuhajo, perejo in opravljajo vsa ostala hišna dela. Spati morajo nekoliko, kajti sicer bi zaspale pri predilnem stroju.

Nobena pa ni povedala, kako je vsledtega prizadeto njeno zdravje, koliko morajo vsledtega trpeti njeni živi otroci in oni, ki bodo šele rojeni.

Zakonodaja pa ni ugodila zahtevi teh žensk, ampak je vsem ženskam prepovedala opravljati ponoči fabriško delo.

Zakonodaja je prišla do prepričanja, da je nočno delo škodljivo in da ima v vseh ozirih na družino usodepolne posledice.

V državi New Jersey je torej sprejeta in uveljavljena postava, ki prepoveduje ženskam ponoči delati.

Fabrikantje se pa za to presneto malo brigajo. Ne oziraje se na postavo, dovoljujejo ženskam delati ponoči.

Izgovarjajo se, da so jim tako svetovali njihovi pravni zastopniki. In fabrikantje so tisti ljudje v Združenih državah, ki lahko neovirano lomijo postavo. Zakonodaja je namreč povsem slučajno "pozabila" določiti kazen v tem oziru.

Postava pravi, da ženske ne smejo delati ponoči, v postavi pa ni omenjeno, kakšna kazen bo zadela tistega, ki ženske ponoči zaposluje.

Taka "pozabljenja" se v ameriških zakonodajah večkrat pojavljajo. Toda le v slučajih, ko je izdana postava, ki ni podjetnikom in kapitalistom povolji.

Le kadar gre za postave, ki so naperjene proti delavcem, ni takdar kazen "pozabljena".

Delodajalcev, ki silijo kljub postavi delati ženske od desetih zvečer do šestih zjutraj, tožiti ni mogoče kaznovati, ker zaenkrat še ni kazni za ta pregrešek.

Iz Jugoslavije.

Dr. Voja Marinković v Sofiji.

Te dni so prispele iz Sofije vesti, da je tja prispel bivši zunanji minister dr. Voja Marinković s svojo soprogo. Dr. Voja Marinković je v bližnjem sorodstvu z jug. tamošnjim poslanikom Milanom Rakičem. Te vesti so nato nekateri listi dementirali češ, da se dr. Voja Marinković nahaja v Beogradu. Sedaj prihajajo pozitivne vesti iz Sofije, ki potrjujejo bivanje bivšega zunanjega ministra v Sofiji. Jug. sofijski poslanik Milan Rakič je na čast dr. Marinkoviču priredil obed, na katerem so bili prisotni bolgarski minister Kalfov, vojni minister Vlkov in drugi. Popoldne je bila na poslaništvu čajanka, na katero so bili povabljeni tudi nekateri bolgarski narodni poslanci, politiki in novinarji. Dr. Voja Marinković je dalj časa konferiral z bolgarskim zunanjim ministrom. Beograjski vladni krogi naglašavajo privatni značaj potovanja dr. Marinkoviča v Sofijo, vendar je politična javnost prepričana, da je treba bivanju dr. Marinkoviča v Sofiji pripisovati poseben politični značaj.

Josip Radkovič umrl.

V Zagrebu je umrl v starosti 65 let Josip Radkovič, ustanovitelj in predsednik zagrebškega velesejma. Pokojnik se je izučil rezbarske obrti in si je s svojo solidnostjo po 35-letnem delu pridobil toliko premoženja, da se je mogel umakniti v pokoj. Svoječasno je bil markantna politična osebnost in nad vse agilen član srbsko-hrvatske koalicije. Najkrepkejši njegov politični korak je bil, ko je bil na splošno željo zagrebškega prebivalstva soglasno izvoljen za predsednika nadstrankarskega odbora, ki je zadal potem madžaronščini smrtni udarec. Radkovič ni bil akademično naobražen, bil pa je nenavadno bistroumen. Bil je med ustanovitelji Zagrebškega Zbora in spočetka tudi njegov predsednik. Da se pa zagrebški velesejmi po vojni tako lepo razvili, je v prvi vrsti njegova zasluga, ki je znal voditi podjetje na strogo solidni bazi. Podlegel je arterio-sklerozi.

Samomor z veronalom.

V Zagrebu je visokošolec Dušan Uroševič iz Beograda izpil večjo dozo veronala in kokaina, hoteč izvršiti samomor. Sosedje so ga našli v sobi, ko se je zvijal v smrtnih krčih. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu izprali želodec, a bilo je prepozno: Uroševič je kmalu nato umrl. Truplo prepeljejo v Beograd. Motiv samomora je baje nesrečna ljubezen.

Stavka sadilcev tobaka v Imotskem.

Iz Imotskega v Dalmaciji poročajo, da so se tamošnji sadilci tobaka uprli, ker je njihov tobak uvrščen v drugo in tretjo kategorijo. Sklenili so, da ne bodo več nosili tobaka na prodaj. Ko so ga pa nekateri vendar nesli, so jih drugi napadli. Nato pa je navalila množica tisoč ljudi na sodnijsko poslopje, zahtevajoč, da se aretiranci tako izpuste. Orožnikov je bilo premalo proti taki masi in tako je sodnija izpustila aretirance. Demonstranti so jih dvignili na svoja ramena, klicoč pri tem: Živio Radič! Živela republika! Razšli so se mirno. Orožništvo je ojačeno in sodnija vrši preskavo.

Rusi — srednješolski profesorji.

V prosvetnem ministrstvu je reguliran položaj srednješolskih profesorjev, ki niso jug. državljani. Po novi uredbi dobivajo suplenti 18,000 Din, začasni predmetni učitelji 16,200 in honorarni profesorji (dnevničarji) 14,400 Din. letno. Poleg tega imajo vsi pravico do rodbinskih doklad. Nova plača se računa od 1. decembra.

Zračna zveza z Južno Srbijo.

Ministrstvo za trgovino in industrijo pripravlja v sporazumu z ministrstvom saobračaja zrakoplovno zvezo z Južno Srbijo, ker sedanji železniški promet ne zadošča prometnim potrebam.

Aretacija tajnika Neodvisne delavske stranke v Zagrebu.

Te dni je izvršila zagrebška policija hišno preiskavo pri več znanih komunistih, kakor tudi v uredništvu komunističnega lista "Borba". Strankin tajnik, Vladimir Čopič, ki je bil šele pred nekaj tedni izpuščen iz preiskovalnega zapora, je bil vnovič aretiran.

Razlastitev varaždinskega Starega gradu.

Varaždinska mestna občina je že pred dvema letoma skušala doseči sporazum z lastniki Starega gradu glede odkupa. Grofje Erdödy na prodajo niso pristali, vsled česar je mestna občina zahtevala razglasitev tega posestva, ker rabi Stari grad za kulturne institucije zemljišče okoli gradu pa za agrarno reformo je razlatev dovoljilo in tako je upati, da se zadeva reši povoljno za mestno občino. V Starem gradu se uredi mestni muzej.

Oficirski dom v Novem Sadu pogorel.

V oficirskem domu v Novem Sadu je izbruhnil požar in je celo poslopje zgorelo do tal. Pretekle dni se je v oficirskem domu vršila proslava kraljevega rojstnega dne; zabava je trajala do dveh zjutraj. Domneva se, da je požar nastal vsled kratkega stika na odru.

Požarna bramba je sicer v kratkem času prihitela na lice mesta in pričela energično gasilno akcijo, vendar ni bilo več mogoče rešiti poslopja.

Škoda še ni ugotovljena.

Neobičajna metamorfoza.

Neki seljak iz Bruse je pred kratkim oženil svojo lepo someščanko Husino. Svatba se je proslavila s pravim orijentalskim pompom in je tudi bilo vse v redu. Kdo pa popiše presenečenje mladega zakonca, ko je po poroki odkril, da je njegova žena — moški. Pohitel je takoj k njenim roditeljem, ki niso bili nič manj presenečeni. Dekle je bilo odposlano v bolnico, kjer so zadevo končno pojasnili. Pri porodu je bil spol deteta vsled neke prirodne pogreške netočno ugotovljen in tako se je dogodilo, da je Husina šele po 25 letih opazila, da je pravzaprav moški. Pohitel je tkoj etaoi etao Bivša Husina nosi sedaj hlače, ime pa ji je Hasanaga. Kakor poročajo sarajevski listi, se njegovi someščani silno zgražajo nad njim.

Okamenela kača.

Na zemljišču posestnika Stojiča so našli pred dnevi delavci popolnoma okamenelo kačo. Med sarajevskimi prirodoslovci se je o tem odkritju vnela huda polemika. Dosedaj še ni ugotovljeno, kakšne vrste je ta kača in iz katere teologične doba izvira.

Slab tujski promet v Sarajevu.

Tujski promet v Sarajevu je znatno popustil. Večina hotelskih lastnikov v Sarajevu je vsled tega precejšnjo število svojih sob oddajalo domačim najemnikom, ki ne najdejo primernih sob v mestu. Sobe se odlajajo mesečno in se zanje ne plačuje tujska pristojbina. Ta pristojbina se tudi ne pobira od onih državljanov, ki se vsaj mesec dni mude v Sarajevu.

Uboj dijaka Jovića v Novem Sadu.

Kakor znano, je prišlo v Novem Sadu med oficirji in dijaki do ostrega spora in pretepa, pri katerem je bil visokošolec Jović težko ranjen in je še istega dne podlegel poškodbi. Vojaško sodišče je sedaj akte predložilo generalu Stanojloviču. Uboja dijaka Jovića sta obtožena podporočnika Vinko Schauer in Viktor Huebel.

Obravnava se bo vršila pri divizijskem sodišču v Subotici.

Velike goljufije v Zagrebu.

V Zagrebu je bil aretiran trgovski posredovalec Nikola Bačić, lastnik agenture "Fixum", ki je svojim naročnikom delj časa izvabljal znatne svote ter tudi druge lahkoverneže ogoljufal za visoke zneske. Kolikor je doslej znano, znaša škoda, ki jo je Bačić povzročil svojim komitentom, nad 300,000 Din.

Brez prenočišča.

Pri zagrebški policiji se je zglasil slabo oblečen moški, ki se je predstavil kot "krapinski človek" Anton Kozina ter prosil, naj mu dajo prenočišče v policijskem zaporu, kjer je brez sredstev in brez posla. Policija je prošnjo odklonila. Potem pa se je mož v bližnji ulici vlegel na tla, stokal in trdil, da je bolan. Stražnik ga je poljal v bolnico, kjer pa je zdravnik izjavil, da je mož popolnoma zdrav. Stražnik je "krapinskega človeka" predstavil zopet policiji, kjer je končno dobil zaželjeno prenočišče.

Žalosten konec pijanca.

Ob Tratinski cesti v Zagrebu so našli te dni neznanega moža, ki je nezavesten ležal v cestnem jarku. Spoznali so v njem upokojenega sodnega pristava v Delnicah Mirka Strmca. Hoteli so ga prepejati v bolnico, a je med vožnjo umrl. Strmac je bil zaradi pijančevanja upokojen. Preselil se je v Zagreb, kjer se je popolnoma udal pijači. Končal je v cestnem jarku.

Katastrofa na mostu.

V Titelu (Bačka) je nastala na tamkajšnjem mostu velika eksplobija. Železna cev je bila napolnjena s komprimiranim zrakom in ker je bila cev pokvarjena, je zrak eksplodiral. Pod mostom se je podrl stolp, na katerem je delalo pet delavcev. Enega delavca je raztrgalo na kosce, štirje so bili težko ranjeni. Dva delavca se borita s smrtjo.

Komunisti proti Radiču.

Komunisti so vsem svojim organizacijam poslali proglas proti HRS. Ta proglas je bil izzvan vsled napadov v zadnjem "Slobodnem Domu", v katerem radičevci odklanjajo sodelovanje s komunisti. Zato komunisti dajejo nalog svojim organizacijam, da nastopijo proti HRS. ter da glasujejo za listo republikansko seljačko delavskega bloka. To je nova oblika, pod katero hočejo komunisti iti na volišče.

Peter Žgaga

Neko poročilo iz Beograda naznanja, da so jugoslovanske oblasti aretirale Radiča, voditelja hrvaske kmečke stranke.

Kot znano je Radičevo geslo: Faljen Isus i Marija, — živila republika!

S prvim delom svojega gesla se skuša prikupiti pobožnim hrvatskim seljakom, da bo ž njihovo pomočjo lahko izvedel drugi del svojega gesla.

V tem tiči višek njegove politike. Priprosta je, toda izvanredno uspešna.

★

Radič je vajen zajora kot berač uši.

Že pod vlado ranjkega cesarja Franca Jožea, je prebil več let v ječi.

Tedaj so ga smatrali za narodnega mučenika, ker je bil res zaprt za pravično stvar hrvatkega naroda.

Dandanes ni Radič več mučenik.

Zamislil se je nekaj, kar bi hrvaskemu narodu ne koristilo dosti, četudi bi se vresničilo.

Pri vsem tem je pa najbolj žalostno to, ker hoče Radič doseči svoj cilj s pomočjo Italijanov in Madžarov.

★

Bog se usmilii hrvatske republike, ustanovljene s pomočjo Lahov in Madžarov!

V enem oziru je pa tudi škoda, ker so Radiča zaprli

Starina Pašič bo lahko počel, karkoli bo hotel pred novimi volitvami, tekom volitev in najbrž tudi po volitvah.

Žalostno, toda resnično: Radič je edina primerna Pašičeva protiutež v vsej Jugoslaviji.

Če bi se povzpel Radič na najvišje mesto, bi bilo slabo od Triglava do bolgarske meje.

In če bo zmagala pri volitvah Pašičeva stranka, bo slabo od bolgarske meje do Triglava.

★

Prijatelj mi je poslal iz Conemaugha lep stenski koledar. Predstavlja mesarja, ki se je tako verno zagledal v denarno srambo mlade deklice, da je namesto v kost v čelo zažagal.

Če ne bodo mesarice malo bolj pazile na svoje može, jim bo slaba predla.

★

Holandska kraljica Vilhelmina je bila te dni na leydenski univerzi imenovana doktorjem prava.

To odlikovanje skoraj sleherna zasluži, ne pa samo holandska kraljica.

Kajti vsaka govori kot raztrgan dohtar.

Če govori pravo, je seveda drugo vprašanje.

★

Te dni sem čital v ljubljanskem dnevniku sledeči oglas:

Službo išče mlada dama. Najrajše k dojenčku ali k mlajšim otrokom.

★

Iz uradnega poročila posnemam:

V sedmih letih, od leta 1919 do leta 1925 je potrošila vlada za izvedenje prohibicije dvainšestdeset milijonov dolarjev.

To je vsekakor nekoliko preveč za izvedenje postave, ki sploh ni izvedljiva.

★

Pravijo, da v Ameriki ni nobenega razločka med ljudmi in stanovi. Pa ni res tako.

Pred kratkim je izdal čikaški policijski šef poročilo, iz katerega je razvidno, da se v Chicagu završi sleherni dan en umor.

Zadnje leto je bilo v Chicagu umorjenih 359 oseb.

V isti sapi je pa komisar potožil javnost, češ, da ni tako hudo kot je razvidno na prvi pogled.

Faktičnih umorov je bilo le 170.

55 se jih je završilo v družinah, ko je mož usmrtil svojo ženo ali nasprotno.

In končno so bili umorjeni 104 zamorci.

Torej umorov je bilo le 170.

Umori v družinah in umori zamorcev po mnenju policijskega komisarja ne pridejo vpoštev.

Jugoslavia irredenta.

Italijanski odvetnik, ki išče zaklade po Ročinju in Ločniku.

V Gorico je prišel po povojnem času odvetnik dr. Ugo Bassi iz Cunea. O njem so se raznašale razne govorice v zvezi z denarjem, ki bi bil nekje skrit po umoru Frana Kregava iz Ročinja. Odvetnik Bassi je bil tudi aretiran, pa izpuščen. Te dni pa se je vršila v Gorici razprava proti njemu in sedmim sokrivcem. Obtožba pravi, da se je hotel polastiti denarja, ki ga je vzel Ignacij Kos v roparskem napadu ubitemu Franu Kregavu iz Ročinja; potem da se je hotel polastiti denarja, ki ga je ukradel Evgen Fuerst grofici Thurn in skril nekje v Ločniku; nadalje da je podkupil jetniškega čuvaja Bolognese za dostavljanje korespondence zaprtemu Kosu in prinašanje odgovorov na pisma; končno še, da se je v Ročinju izdal za finančnega stražnika. Razprava je vzbujala umevno občno zanimanje. V Ročinj je hodil Bassi in pošiljal tja svoje ljudi izkopavat "zaklad". S sobtoženo C. Batič je kopal in napravljal fotografije kraja, kjer bi moral ležati "zaklad", to je blizu hiše Antona Juga. Tudi v Ločniku sta iskala ukradeni denar. Sobtožen J. Furian je bil dvakrat v Ročinju, ko je prišel tretjič, so ga prijeli orožniki Napravil je tudi skice, ki naj bi kazale mesto, kjer mora biti denar zakopan. Anton in Marija Jug iz Ročinja sta pri razpravi povedala, kako so hodili v bližino njihove hiše kopat neznani ljudje iz Gorice.

Bassi se izgovarja na razne načine in se dela nedolžnega. Razprava se je imela končati te dni, toda sprejet je bil predlog za zaslišanje še nekih prič in tako se je razprava zavlekila še v tekoči teden. V čudno luč postavlja ta proces iz Italije v julijsko kolonijo došlega odvetnika!

Pred poroto v Trstu

je bila 29letna delavka Alojzija Grgič iz Brji na Krasu radi detomora obsojena na 15-mesečni zapor, ki ga je pa že presedela s preskovalnim zaporom.

Starega zvestega Sokola

so pokopjali v Idriji. Josip Grüden, posestnik in vpok. rudniški paznik, je bil dolgo let sokolski zastavonoša. Želel je biti v kroju na mrtvaškem odru; kar se pa ni moglo izpolniti. Doživel je starost 71 let.

Škoda,

ki jo je povzročil požar v poslopju, kjer je nastanjena goriška pošta, se ceni na 260,000 lir. Poslopje je last zavarovalnega zavoda "Assicurazioni Generali". Pošti je zgorelo mnogo starih spisov, papirja in orodja. Gorica potrebuje poštne prostore, ki bi odgovarjali svojemu namenu.

Velika lovska razstava Julijske Krajine se pripravlja.

Vršila se bo prihodnji mesec, dela se pa že sedaj pridno za njo. Povabljeni so na sodelovanje tudi ljubitelji lova iz Vidma in iz Reke. Sodelovali bodo tudi jugoslovanski lovci.

Ni denarja!

Kmetovalci v idrijskem okraju in okoli Nemškega Ruta so letos mnogo trpeli vsled toče, ki je napravila veliko škodo. Poslanec dr. Besednjak se je obrnil do vlade za pomoč kmetovalcem. Dobil je sedaj odgovor, da je bila škoda pregledana, pa se je dognalo, da ni tako velika, da bi se mogla dati za njo pomoč prizadetim, pa tudi ni denarja, lahko bi se izbrisala ali zmanjšala kaka davščina.

Kmetovalci se bodo sedaj pobrigali za to, da bi se jim kaj popustilo pri davkih. Ali bo kaj uspeha?

Smrtna kosa.

V Gorici je umrl Anton Jerkič, fotograf, zna po vsej deželi kot ugleden mestni Slovenec, prijeten družabnik in dober lovec. Smrt ga je objela v goriškem sanatoriju, starega 58 let.

Promocija.

Za živinozdravnika je promoviral na vseučilišču v Lvovu Hijeronim Hrobat iz Dobravelj na Goriškem.

Samomor.

V Bazovici so našli na nekem drevesu truplo obešenega mladega človeka. Pregledali so listine, ki so jih našli pri njem in spoznali v mrtvecu 23-letnega mizarja Ivana Vrankarja. Pokojnik je pred kratkim izvršil vojo vojaško službo in bil te dni pri svojih znancih v Bazovici. Ni znano, kaj je pravzaprav gnalo mladega moža v smrt.

Na sejmu v Sežani

je bilo 1086 glav živine in sicer 147 konj, 286 goved, 47 telet in 606 prašičev. Kupčija je bila dobra. Cena govedini po 5 L kg, konji po 1500—4000 L, prašiči 5—6 tedenski od 70—110 L eden.

Za kmetijsko šolo

v Vodnjanu v Istri je dovolila rimska vlada novo podporo 50 tisoč lir. Ako je poročilo italijanskih listov resnično, je le pozdravljati ta korak, kateremu naj bi sledili še nadaljni koraki vlade v prospeh kmetijstva v vsej deželi.

V Štaku na Krasu

so ukradli te dni neznani tatovi celega živega vola in sicer so ga odpeljali prav izpred hišnih vrat.

Na gimnaziji v Volovskem

je v prvem razredu vpisanih letos 34 dijakov, kar je za ta kraj precejšnje število.

Novo leto—nov začetek.

Mnogo dobrih načrtov lahko izvedete v novem letu, posebno pa tega, da pričnete redno vlagati Vaše prihranke. Vložite Vaš denar pri nas na

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer bo sigurno naložen in Vam prinašal

4%

obresti na leto.

Vloge, katere bomo prejeli do 10. januarja obrestovale se bodo že s 1. januarjem.

DENARNE POŠILJATVE

v staro domovino izvršujemo točno, brzo in po zmernih cenah.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Zagonetno, toda resnično.

Rekordno mesto umorov.

— Rekordno mesto umorov, — je imenoval statistik neke velike zavarovalne družbe Memphis, ko je cela serija umorov obrnila pozornost na tamošnji položaj in ko se je razkrilo izvanreden rekord glede umorov in ubojev.

Umor nekega Starka, prejšnega baseball igralca, v njegovi hiši v "Lovers Lane" okraju bo zagotovil še naprej sloves mesta kot morilnega središča. Harry Arkinson, neki prodajalec avtomobilov, ki je bil pridržan brez jamščine, trdi, da je streljal v samoobrambi. Glasi se, da bo težko dobiti priče, ki bi nastopile pri obravnavi radi odličnih članov klubov ter žensk, ki so se vdeležile celo noč trajajoče orgije. Moški in ženske so izginile, kakorhitro je prišlo do streljanja in uslužbenci dotične gostilne so zbrali kožuhe in drugo obleko gostov še predno je dospela na lice mesta šerifova posa. S to obleko bi bilo mogoče identificirati gotove vdeležence te orgije.

Vlaki, vozeči na obal Floride so bili sredi decembra meseca polni in v nekaterih slučajih naravnost natlačeni. Proti jugu so se vozile ženske, kojih imena niso bila, vsaj za enkrat, navedena v seznanih odličnih gostov, in pomožni šerifi so tudi dobili svarilo, da ne zadostuje enostavna govorica, da se spravi pred sodišče ljudi kot priče.

Na vsak način pa je mesto Memphis povečalo svoj seznam senzacionalnih umorov. Monroe Stark je igral par let kot baseball igralec, a si je kupil nato gostilno ob cesti, ki je postala krajevno znana kot Lovers Lane. Ta kraj je postal splošno znan vsled pol ducata ali več umorov, ki so dali v zadnjem času Memphisu tako žalosten sloves.

Pred par meseci je bila ta gostilna pozorišče senzacionalnega pogona, katerega je vprizoril šerif s svojo poso. Ob tej priliki se je zaplenilo šampanjca v vrednosti $2500. Gostitelj je bil sin nekega multimilijonarja in lastnika plantaž v Wilson, Ark. in med gosti je bilo več najbolj odličnih ljudi iz Memphisa. Neki dobroznan trgovec iz Memphisa je prevzel odgovornost za pijačo, in zabava se je lahko vršila naprej, a brez pijače. Trgovec je bil obsojen na $250 globe. Cela afera je prišla v liste.

Manj kot štiri in dvajset ur pred umorom Starka, je bil vprizorjen nadaljni progon in zaplenilo se je dosti žganja.

Ni jasno, kako je prišlo do spopada. Atkinson in Stark sta bila dobra prijatelja. — Pila sta več kot eden dan skupaj, — je povedala mlada žena Starka šerifu Knight. — Ne vem, kaj se je pripetilo nato med obema. Videla sem le, kako je Atkinson dvigal revolver na mojega moža. Za trenutek se je obotavljal. Jaz sem bila vsa trda. Nisem se mogla premaknit in nisem mogla zakričati. Nato pa sem videla strel. Moj mož je skočil proti Atkinsonu ter prijel za pištolo. Mislila sem, da ga bo ustrelil, a padel je sam med mize in goste. Pištola je padla na tla ter zdrobila čašo, katero je vrgla na tla neka ženska.

Ena prvih žrtev Lovers Lane-a je bila Mrs. Ruth Tuckers, lepa ženska iz Kentucky-ja, ki je živela ločeno od svojega moža, ki je bil član bogate družine v Mayfield, Ky. Ustreljena je bila, ko se je vozila z avtomobilom po neki cesti v bližini Berclair, železniške postaje v predmestju. Tragedija se je zvršila ob polnoči v soboto tekom januarja meseca 1923. Morilec je potegnil demantni prstan s prsta ženske. Neki prevažalec mleka je našel truplo naslednjega jutra.

Približno en teden pozneje sta bila W. Spencer, manager skupine prodajalen in Miss Laura Johnson, mlada učiteljica, ki sta se vozila v isti okolici, v bližini Berclair, napadena iz zasede. Spencer je bil mrtev na mestu. Miss Johnson je bila zadeta v lice, ko je hitela po cesti navzdol. Morilec ji je potegnil, z roke zapestnisco z uro.

Nato je prišel umor Frank Wilkinsa, bogatega lastnika neke obcestne gostilne v bližini mesta. Umor se je završil po deset dni trajajoči orgiji, ki bi se baje lahko kosala s starorimsko orgijo. Wilkins je bil ustreljen iz nekega avtomobila.

Mrs. Zelda Foster, ločena od svojega moža in mična, ki se je vozila po cesti v Berclair z Aubrew Thomasom, publicistom, je ustavila avtomobil za trenutek, da bi si lahko Thomas prižgal smodko. Počil je strel in policist je omahnil nazaj v svojem sedežu, s prestreljenim srcem. Ženska je zbežala in pol ure pozneje je telefonirala policijskemu glavnemu stanu.

Celo pokrajino je prevzelo ogorčenje. Mladi ljudje so prenehali voziti se zvečer po samotnih asfaltiranih cestah. Pastorji so imeli ostre govore. Gledišča so bila v nedeljo zaprtain opaziti je bilo splošen val reforme.

Kritiziralo se je oblasti, vključno inšpektorja Griffina, načelnika detektivskega oddelka, katerega je imenovan policijski komisar na to mesto brez vsakega političnega vpliva, ker je hotel dobiti "resničnega detektivskega načelnika."

Griffin je bil v uradu šele par tednov, ko se je pričela morilna epidemija v Memphisu. Leta 1922., tekom neke stavke železničarjev, je bil štiri in dvajset let stari Charles Lanie umorjen, ko je bil na poti v Frisco jarde v družbi dveh nadaljnih delavcev. Edina sled je obstajala v tem, da je imel Ford avtomobil, v katerem so morilci pobegnili, strto zadnje okno. V teku osem in štiridesetih je dobil Griffin deset priznanj od stavkarjev, s čemur ni bil le pojasnjen umor Lanie-ja, temveč tudi umor dveh delavcev na neki majhni železniški postaji v Arkansasu par dni poprej. Pet mož, ki so priznali, se nahaja sedaj v Tennessee jetnišnici in pet nadaljnih je na prostem, dokler ne bo rešen priziv.

Kljub temu pa so inšpektorja Griffina ostro napadli v zvezi z umori pri Lovers Lane in pod pritiskom teh kritik je pričel loviti morilce. Napravil je past, obstoječo iz punčik, predstavljajočih možke in ženske v ljubavnih situacijah. Detektivi so privedli avtomobile na cesto, a odšli nato večerjat. Detektivi so nato preluknjali punčike s streli ter jih zaničljivo razmetali po cesti. Past sicer ni uspela, a prenehali so napadi na potnike.

Preteklega julija je vsebovalo poročilo neke zastavnice številko ure, ki je bila strgana z roke Miss Johnson. Vsled tega je bil aretiran neki mulat, Charles Barr, ki je priznal umore Mrs. Tucker, Spencerja in Wallerja. Njegov edini motiv je bil rop. Obsojen je bil na smrt.

V Memphisu pa so bili izvršeni številni nadaljni umori, ki nimajo nobenega stika z Lovers Lane.

Eden značilnih znakov ogromnega zločinskega vala v Memphisu je bilo veliko število priznanj, katera je dobil inšpektor Griffin. Ta ko neobičajen je bil njegov uspeh, kadar je bilo treba dobiti od osumljenega priznanje, da se je splošno domnevalo, da se poslužuje pri tem nedovoljenih sredstev, mučenja v najbolj rafinirani obliki.

Griffin pa izjavlja, da ni ničesar skrivnostnega v njegovih metodah.

— Treba je le vzbuditi kes v duši zločinca, — je rekel. — Dajte mu dosti časa, da razmišlja v samoti, a bodite ž njim prijazni in zaupni. V devetih slučajih med desetimi bo priznal v teku dva in sedemdestih ur.

Važen del v metodah inšpektorja je potrpežljivost. Razgovarja se z jetnikom po celo uro ter ga pošlje nazaj v celico, ne da bi skušal izvabiti iz njega kako priznanje. Tekom tega uvodnega pogovora vzbudi inšpektor v osumljenem kes. Naslednjega dne obišče inšpektor jetnika v njegovi celici ali pa ga da privesti predse.

Pogosto pa zahteva jetnik sam resirana tudi v Bosni.

pogovor z inšpektorjem ter noče videti nobenega drugega. Narave so seveda različne in metodo je treba izpreminjati, soglasno z značajem osumljenega.

Rekord priznanj, ki jih je dobil Griffin, je vzbudil pozornost cele dežele.

ZASTONJ dobite to krasno in koristno posodo za labelne **ZASTONJ**

Star in Magnolia Mleko

Te vrste kondenziranega mleka vsebujejo baš primerno množino mleka in sladkorja, čistega, varnega in popolnega mleka ter čistega trsnega sladkorja. Lahko je obdržati to mleko, ker se ne bo pokvarilo. Niti malo troše nja ni pri uporabi tega mleka. Imate ga na razpolago, ko ga potrebujete. Videli boste, da je skrajno okusno v kavi, na žitnih proizvodih in pomešano s sadjem. Otroci ga ljubijo razred čenega kot pijačo ali namazanega na kruhu.

ZASTONJ

Dobili boste dragocena darila v povračilo za labelne poleg najboljše kakovosti mleka. Zgoraj vidite naslikano posodo za mizo, katero lahko dobite za kupone, od časa do časa. Hišne gospodinje si nabavljajo tako posodo za labelne z naših konev. Posodo, kot je naslikana zgoraj, dobite lahko izključno le v naših premijskih prodajalnah. Ne pošiljamo je po pošti. Pričnite danes hraniti labelne ter jih nesite v najbližjo premijsko trgovino, navedeno zgoraj.

PREMIJSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY, N. Y.
44 Hudson Street
near Duane Street
426 West 42nd Street
near Ninth Avenue
1427 Third Avenue
near 80th Street
61 East 125th Street
near Madison Avenue

BRONX, N. Y.
578 Courtlandt Avenue
near 150th Street,

BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue
near 4th Avenue
2 Sumner Avenue
near Broadway

LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue
near 4th Street

JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street
near Newark Ave
584 Summit Avenue
near Newark Avenue

GOSPODARSTVO V JUGOSLAVIJI

Zagreb. — Sarajevska "Večerna Pošta" je objavila interview z grofom de Fezejem, v katerem ta podaja svoje vtiske s potovanja po Jugoslaviji. Financijalna politika dežele, pravi, se dobro vodi, in če vstraja v sedanji smeri, ki je solidna in razumna, bo financijalna kriza kmalu odstranjena. Dinar bo kmalu stabiliziran in se bo najbrže naglo dvigal v ceni. V tem slučaju je treba paziti, da ne nanese prehitro dviganje dinarja škodo trgovini in obrti. Grof Feze je dejal, da bo Jugoslavija s pomočjo tujega kapitala lahko izbegla financijalni krizi. On smatra to deželo kot nenavadno varno za investiranje kapitala. Neki načrt, po katerem bi se imel investirati francoski kapital, je že nekaj časa izdelan, ali ga je bilo precej težko izvršiti. Francoske kapitaliste zanima v prvi vrsti eksploatacija gozdov in rudniških zalog v deželi.

Banque de Pays de l'Europe Centrale se je začela potom Slavic sle v Trbovljih. Ta banka je inte- Banque zanimati za nekatere po-

NEVARNOST TISKARSKE STAVKE V JUGOSLAVIJI

Povodom prekinjenja pogajanj za novo "Edinstveno tarifo za delo v grafičnih podjetjih Jugoslavije", so se po časopisju širile vesti o predstoječi generalni stavki grafičnih delavcev, kar bi seveda imelo za posledico, da preneha za gotovo dobo izhajati tudi vse časopisje v naši kraljevini.

Z ozirom na te vesti je Savez grafičnih delavcev Jugoslavije izdal sledeče pojasnilo:

"Dosedanjo tarifo so odpovedali poslodajalci in sicer na zahtevo manjših podjetij, ki se bore za svoj obstanek, ker je radi ekonomsko-politične krize nastopila zlasti v manjših tiskarnah prava stagnacija. Grafični delavci, ki sicer niso povsem zadovoljni s sedaj veljavno tarifo, vendar niso nameravali staviti novih zahtev in so se zadovoljili s sedaj veljavnimi delavnimi pogoji. Poslodajalci pa so stali na stališču, da se more sedanja tarifa izpremeniti in sicer njim v prid. Dasi sedanja tarifa samo predvideva, da ostane toliko časa v veljavi, dokler se sporazumno ne sestavi nova, so vendar poslodajalci izjavili, da naj ostane to izrecno določilo v veljavi le do konca junija 1925.

Grafični delavci so izprva predlagali da naj se sedanja tarifa podaljša za poldrugo leto, a konečno so pristali tudi na to da naj ostane tarifa v veljavi le do konca leta 1925, nakar bi se morala sestaviti nova. Poslodavci so to kategorično odklonili in izjavili, da za njih ta določba od meseca junija naprej več ne velja. Ker pa je med tem nastopila volilna doba, so gospodje poslodavci izjavili, da naj ostane tarifa v veljavi le do konca junija 1925. nakar bi se pričela pogajanja o novi tarifi. Grafični delavci so to odklonili in sicer radi tega, ker menijo, da bi jim potem ko mine volilna in prva povolilna fraza lahko s silo usilili svoje pogoje. Grafični delavci izjavljajo, da odklanjanjo od sebe vsako odgovornost, ako bi delodajalci še nadalje ostali nepopustljivi. Oni so pripravljeni s svoje strani storiti vse, da se preprečijo katastrofalne posledice, ako bi izbruhnila stavka".

O zadevi smo se informirali tudi v krogih delodajalcev in smo doznali sledeče:

"Sedanja tarifa je bila sestavljena pred leti in to v času največjega pomanjkanja delavstva in sicer na podlagi težkih okolščin, v katerih so se nahajali ravno v tem času delodajalci. Radi tega obsega tarifa mnogo določb, ki povzročajo naravnost katastrofalno nevarnost za obstoj tisgarske obrti v obče. To so bili glavni vzroki, da je organizacija delodajalcev odpovedala sedanjo tarifo. Organizacija delodajalcev stremi za tem, da se ustvari nova tarifa, ki bo nudila zadostno jamstvo na eni strani za procvit obrti, na drugi strani pa tudi nudila dostojno življenje odjemalcem. S tem namenom so hoteli delodajalci napraviti novo pogodbo. Njih priznanja pa so ostala brezuspešna in to zgolj radi tega, ker se zahteve obeh pogodnikov niso mogle zadostno približati. Delodajalci so svoje načrte hoteli izvesti pod vsakim pogojem in ne morda radi volilne dobe, kot to trdi preglas.

ZA GOSPODINJE

Piše ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema nasvete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjo.

NAVODILA št. 35.

Kuharski recepti.

Jajca so ena najbolj bistvenih jedil v domu, ker niso le hrana zdrava popolna, temveč tudi radi tega, ker se jih lahko porabi na vse mogoče načine. Jajce obstoji iz treh delov, — lupine, beljaka in rmenjaka. Jajce je znano pod različnimi kakovostmi: — fancy, sveže, storage, extra, prve, druge kakovosti; umazana itd. Najboljše je, da kupite jajca tam, kjer veste da so sveža in čista. Jajca bi bilo treba bolj pogosto uporabljati v vsakem domu. Vsakdo v vaši družini naj se nauči zavživati jajca Uporabite naslednji recept za jajca še danes videli boste, da je delikaten.

ZMEŠANA JAJCA

1 čaša evaporiranega mleka
8 razrezanih, v trdo kuhanih jajc
1 čaša vroče vode
4 velike žlice moke
1 čajno žlico soli
3 čajne žlice popra
⅛ čajne žlice popra
¼ žlice zribanega ameriškega sira

Stopite surovo maslo ter dodajte moke in začimbo. Kuhajte to nekaj ko tri minute ter dodajte evaporirano mleko, pomešano z vodo. da napravite zos. Položite en sklad jajc v dobro namazano posodo. Nalijte preko jajc nekaj omakę, pomešanc z zribanim sirom in nadaljujte na ta način dokler ne uporabite vsega materijala. Nato položite po vrhu kose kruha, namočenega v surovo maslo ter potresite po vrhu še nekoliko sira. Postavite, v vročo peč, da skorja zarmeni.

Kuhinjski nasveti.

Kadar delate ginger bread piškote, griddle cakes in slična jedila se poslužite kislega mleka, ker bo to napravilo piškote dosti lažje.

Preobilno mero soli lahko vzamete iz omak ali juhe s tem, da pomočite vanjo kos suhega kruha.

Če potrebujete več stepene smetane v slučaju, da vam jo zmanjka dodajte smetani stepen beljak jajca.

Kadar boste prihodnjič servirali čaj, se poslužite majhne posode limonovega soka mesto običajnih koščkov limone.

Domača sredstva.

Kadar obešate nogavice, da se posuše, glejte na to, da vise pripete na noge.

Če hočete očistiti kipe iz bronca, uporabite nekoliko olja, položenega na cunjo iz ušija.

Če hočete ohraniti tipke klavirja čiste, namočite mehko cunjo z alkoholom ter jih posušite z nadaljno suho cunjo.

Kadar perete čajne brisače, dodajte vroči vodi nekoliko amonije To bo odstranilo vsak neprijeten okus in poleg tega bo tudi omehčalo nesnago.

Nasveti za lepoto.

Hojo se smatra za umetnost ter je ena onih bistvenih činiteljev, ki daje človeku resnično lepoto. Hoja je resnična zdravstvena in krasotilna vaja. Osveži celo telo ter deluje kot bodrilo živčnega sistema Kadar hodite, utripa vaše srce bolj čvrsto, vaša kri kroži hitrejše in vsi notranji organi delujejo čvrstejše. Hoditi morate polahko in vsak korak mora biti gracijozno gibanje Pri tem morate vdihavati tako pogosto kot mogoče sveži zrak, ki vas obdaja. Napravite peš-hojo svojim dnevnim gibanjem in zapazili boste, da se bodo kmalu pokazali na vas znaki resnične gracijoznosti.

Osebno zdravje.

Ob vsakem času je glavna stvar pri prehrani otrok priprostost. Otroci nikdar ne pogrešajo tega, česar niso nikdar imeli. Dajte jim mleka, sadja, žitnih proizvodov in sočivja ter pozabite na sladkor in meso. Zadnji dve imenovani hrani imata okus, ki napravlja druga jedila puhlim in skoro nezavžitnim Sadje, sočivje in žitni proizvodi ohranijo drobovje v dobrem stanju Vsaka mati bi morala imeti za svo je geslo: — Hrana mesto medicine. — Otroci v šolski starosti se neprestano lačni. Številni specijalisti glede prehrane so prepričani da bi bilo treba bolj pogosto nasiti ti otroke. Če jedo vaši otroci med obedi, jim dajte stvari, ki jim bodo skvarile okus za obede.

Mi priporočamo naslednje izdelke:

Varne gospodinje se poslužujejo Star & Magnolia Mleka, kadarkoli potrebujejo mleko v kuhinji. Ne vsebuje namreč le najboljšega mleka in sladkorja, pač pa tudi lahko štedijo labelne ter dobivajo zanje dragocena darila.

Bordenovo Evaporirano Mleko je najboljše nadomestilo za navadno mleko ali smetano. Samo razredčite Bordenovo Evaporirano Mleko z enako količino vode ter ga uporabljajte kot navadno mleko v steklenicah.

Razne vesti.

Štiri leta brez spanja.

Španska zdravnika Cutierrez in Finedo sta predložila te dni medicinski akademiji v Madridu v presojo čuden slučaj. V provinci Burgos živi v vasi Montečillo gospa A. Baranda, ki že štiri leta ne spi, pa tudi ne je in ne pije.

Dr. Cutierrez je preiskal ženo pred štirimi leti in dognal, da gre za akutno vnetje želodca. Svojcem bolnice je rekel, da Baranda ne bo več dolgo živela. Kako pa je bil zdravnik presenečen, ko se njegova bolezen tekom celih štirih let ni uresničila.

Baranda vegetira dalje. Lahko govori in dobiva le od časa do časa injekcije, da blaži svoje bolečine. Njeni nohti in lasje so kljub pomanjkanju vsakršne hrane poponoma normalni. Bolnica lahko diha brez težav.

Ta zanimiv slučaj preiskuje že več tednov konzilij zdravnikov, ki ugotavlja, da bolnica ni bila niti trenotek sama in da ni dobila razen injekcij fosforonala prav ničesar vase. Žena pravi, da nima nikakega poželjenja po jedi ali spanju in da jo le včasih žeja.

Prebivalci okolice obiskujejo pogosto to čudno bolnico. Včasih je toliko obiskovalcev, kot bi romali h kaki svetnici.

Za "sveto leto" napovedani romarji.

"Popolo d'Italia" priobčuje dosedanja naznanila o prihodu romarjev v Rim v svetem letu. Iz Italije je naznanjenih doslej 95 romarskih skupin, iz Nemčije 42, iz Francije 10, iz Avstrije 10, iz Češkoslovaške 5, iz Portugalske 4, iz Švice 3, iz Belgije 4, iz Poljske 2, iz Azije 4, iz Afrike 3, iz Amerike 5, iz Avstralije 1.

NAJSTAREJŠE ČRKE NA SVETU.

Na Columbia Univresity v New Yorku imajo par kitajskih črk, ki so najstarejše na svetu. Slika nam kaže kitajskega študenta na tej univerzi, ki drži na dešičici dvoje črk.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

80 LETNICA NARODNEGA DELAVCA

Te dni je praznoval na Dunaju svoj 80. rojstni dan dr. Vladan Djordjević, eden najbolj agilnih Srbov, čigar preteklost se odigrava v drugi polovici prošlega stoletja, mož, ki spada med najbolj originalne postave novejše srbske zgodovine. Najsi bo njegova prošlost kakršnakoli, je treba ugotoviti predvsem eno, in to je, da je njegovo življenje poteklo v neprestanem delu. Bil je rojen v Beogradu l. 1844. Doma je dovršil gimnazijo, potem je šel na Dunaj, kjer je dokončal medicino. Z Dunaja ga je vodila pot v Berlin in Pariz. Postal je zelo spreten kirurg, vojaški zdravnik, osebni zdravnik kneza Milana, profesor vojne akademije in aktiven udeleženik vojn s Turki in Bolgari. Okupacija Srbije med svetovno vojno ga je dohitela v Vrnjcih. Avstrijci, katerim se je posebno zameril s knjigo "Quo vadis Avstria?" so ga zaprli ter ga odpeljali na Gorenje Avstrijsko, kjer je bil interniran do konca svetovne vojne.

Vladan Djordjević je zelo vsestranska osebnost. Bil je književnik, državnik in publicist, debater, estet in organizator sanitete v Srbiji. Bil pa je tudi diktator, mož strogega režima, urednik "Otadžbine" in častni sotrudnik "Wiener Tageblatta". Vse to pa mu ni prineslo velikega kroga častilcev. Njegov prijatelj Vukašin Petrović ki ga dobro pozna, mu je nekoč na sprehodu deja: "Vidiš, Vladane, sedaj se sprehajamo mi in z nami je cela tvoja stranka." Tako je ostal dr. Vladan Djordjević kljub svoji ogromni delovni sposobnosti in delavnosti osamljen in brez velikega števila pristašev. Preživel je sede mnašin vladarjev, knezov in kraljev, dve namesništvi in eno vlado kraljevine Srbije brez vladarja (od 29. maja 1903 do izvolitve in prihoda kralja Petra v Srbijo).

Njegovih del je za celo knjižnico. Napisal je 220 razprav, od katerih je natisnil 124 knjig v nemškem jeziku. Med temi se nahaja tudi publikacija "Kralj Obrenović", ki obsega 615 strani. V francoskem jeziku je obdelal vprašanje "Albanija in velesile". Tega spisa je za štiri velike knjige. Njegova inteligenca sega tako daleč, da je pisal celo v gršćini o srbskem novelistu Lazi Lazareviču. Vsega skupaj je dr. Vladan Djordjević napisal okolu 1300 tiskanih pol: med temi se nahaja 29 dram, 126 povesti, novel in romanov, 11 potopisov, 1 del prosvetnega značaja, 10 filozofskih razprav, 36 knjig iz prirodoslovja in matematike, 10 del iz zdravniške stroke, 54 del iz politične in kulturne zgodovine, nad 20 del iz literarne historije, filclogije in estetike, 26 del o geografiji, etnografiji in statistiki ter poldrugo ducat razprav iz vojaške stroke. Obdeoval je vsemogoče probleme. Bil je večkrat minister v Srbiji, enkrat celo ministrski predsednik. L. 1900. pa je izginil iz domače politične pozornice. Bil pa je še pozneje večkrat v službi domovine. Leta 1908. ga je na pr. srbska vlada poslala v Nemčijo, kjer je tolmačil aneksijsko krizo v smislu srbskih teženj.

Amer. vojaki bodo ostali v Nicaragui.

WASHINGTON, 4. januarja. Ker se je proti novi administraciji pojavil oster odpor, se zdi ameriški vladi primerno, da zaenkrat še ne bo odpoklicala svojih vojakov iz Nicarague.

Prejšnji teden je bilo rečeno, da se bodo čete vrnile začetkom januarja domov.

Migljaj.

Angleški kralj Jurij III. se je učil gosli, učitelj je bil Italijan. Imela sta že veliko ur, ko vpraša Jurij inštruktorja, kaj misli o njegovem napredku. Učitelj odgovori: "Veličanstvo, tri vrste igralcev poznam: take, ki sploh nič ne znajo igrati; take, ki igrajo slabo, in take, ki igrajo dobro. Vaše Veličanstvo se polagoma približuje drugi vrsti." Kralj je migljal razumel in je pustil bremenečni boj.

Knjigarna "Glas Naroda"

MOLITVENIKI:

Duša popolna ..... 1.—
Marija Varhinja:
v platno vezano ..... .70
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70
Rajski glasovi:
v platno vezano ..... .70
v fino platno vezano 1.10
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70
Skrbi za dušo:
v platno vezano ..... .80
v usnje vezano 1.65
v fino usnje vezano 1.80
Sveta Ura:
fino v platno vezano, z debelimi črkami ..... .90
v usnje vezano 1.60

ANGLEŠKI MOLITVENIKI: (ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano .30
Child's Prayerbook:
v belo kost vezano 1.10
Key of Heaven:
v usnje vezano ..... .70
Key of Heaven:
v najfinejše usnje vezano.... 1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:
v fino usnje vezano 1.50
Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 1.30
Ave Maria:
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski:
broširano ..... .25
Prva čitanka trdovez .35
Angleško-slovenski slovar (Dr. Kern) 5.00
Angeljska služba ali nauk kako naj se k sv. maši streže .10
Dva sestavljena plesa: četvorka in beseda spisano in narisano .... .35
Govedoreja .75
Domači zdravnik po Kneippu 1.25
Domači živinozdravnik 1.25
Gospodinjstvo ..... 1.—
Jugoslavija, Melik 1 zvezek 1.50
2. zvezek 1—2 snopič 1.80
Kubična knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom 1.00
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano 1.00
Kako se postane ameriški državljan .15
Knjiga o dostojnem vedenju ..... .50
Katekizem (veliki) ..... .40
Mlekarstvo s črticami za živinorejo .75
Nemško angleški tolmač ..... .60
Največji spisovnik ljubavnih pisem .80
Nauk pomagati živini ..... .60
Nasveti za hiše in dom, trd vež. 1.20
Naša zdravila ..... .50
Nemško slovenski besednjak Wolf-Cigale, 2 knjigi trd. vez. 7.00
Nemščina brez učitelja —
1. del ..... .30
2 del ..... .30
Pravila za oliko ..... .65
Psihične motnje na alkoholski podlagi ..... .75
Praktični računar ali hitri računar .75
Praktični sadjar trd. vez. 3.00
Poljedelstvo, Slovenskim gospodarjem v pouk ..... .35
Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar ..... .80
Sadno vino ..... .50
Slovensko-nemški besednjak Wolf-Peteršnik 2 knjigi 10.00
Sadje v gospodinjstvu ..... .70
Slvensko-angleška slovnica, s slovarjem, trdo vezana 1.50
Slovenska slovnica za sredne šole, (Breznik) ..... 1.—
Splošno knjigovodstvo, 1. in 2. del 1.25
Slovensko-italjanski in Italj.-slov. slovar 1.00
Srbska začetnica za Slovence ..... .40
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar ..... .50
Slovenska narodna mladina ..... 1.—
Spretna kuharica (trdo vezana).... 1.45
Umni čebelar ..... 1.—
Umni kmetovalec ali splošni poduk, kako obdelovati in izboljšati polje .30
Vošilna knjižica ..... .50
Veliki slovenski spisovnik raznih pisem. Trdo vezano 1.80
Veliki Vsevedež ..... .80
Zdravilna zelišča ..... .30
Zgodovina S. H. S., Melik
1. zvezek ..... .45
2. zvezek 1. in 2. snopič ..... .70
Zbirka domačih zdravil z opisom človeškega života ..... .75

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. — knjiga vsebuje 608 strani, v platno vezana ..... 3.—
Andrej Hofer ..... .50
Boy, roman trd. vez. ..... .80
Baron Tegethof, zmagalec na morju .25
Beneška vedeževalka ..... .35
Belgrajski biser ..... .35
Bedakova izpoved 1.00
Beli rojaki, trdo vezano 1.00
Balkanska Turška vojska ..... .80
Burska vojska ..... .40
Bilke (Marija Kmetova) ..... .35
Cvetke ..... .25
Črni panter ..... .65
Ciganova osveta ..... .35
Čas je zlato ..... .30
Cvetina Borograjska ..... .50
Čarovnica starega gradu ..... .25
Črna smrt in Gregor, zabavna knjižica ..... .60
Deteljica, življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov .... .35
Doli z orožjem ..... .50
Dve sliki — Njiva, Starka — (Meško) ..... .60
Dolga roka ..... .60
Devica Orleanska ..... .50
Duhovni boj ..... .50
Dedek je pravil. Marinka in škrateljčki ..... .40
Elizabeta ..... .35
Fabijola ali crkev v Katakombah .. .45
Fran Baron Trenk ..... .35
Farovška kuharica ..... .75
Filozofska zgodba ..... .60
Fra Diavolo ..... .50
Gozdovnik (2 zvezka) 1.20
Grešnik Lenard (Ivan Cankar) .... .75
Gočevski katekizem ..... .25
Gruda umira ..... .50
Golem, roman ..... .70
Gentleman vlomilec, trdo vezano ... 1.20
Gadje gnjezdo, povest iz dni trpljenja in nad. trda vez. ..... .75
Hadži Murat, trda vez. ..... .80
Hedvika ..... .35
Helena (Kmetova) ..... .40
Humoreske, Groteske in Satire, vez. broširano ..... .60
Iz dobe punta in bojev ..... .50
Iz zapeške globeli 1.50
Iz modernega sveta, trda vez. 1.40
Igralec, roman, spomini mladeniča .. .75

Jos. Jurčič, spisi:

Sosedov sin ..... .40
4.zv. Za Cvet in sad, hči mestnega sodnika etc. ..... .75
5. zv. Sosedov sin. Sin kmečkega cesarja itd. Broširano ..... .75
Trdo vezano 1.00
6. zv. Dr. Zober, roman, Tugommer, tragedija v 5. dejanjih, broširano ..... .75
Trdo vezano 1.00
Karmen, trdo vez. ..... .40
broširano ..... .30
Krivec, roman, trd. vez. ..... .75
Kralj zlate reke ali Črna brada .... .45
Skrivec, roman, trd. vez. ..... .75
Kraljica mučenica, trd. vez. ..... .80
Kazaki, povest iz Ruskega ..... .70
Kraljevi vitez (Zevacco) vez. 1.00
Kresalo duhov ..... .70
Kraljevič in berač ..... .25
Kuhinja pri kraljici g. nožici, francoski roman ..... .40
Ludovika Beozija ..... .25
Ljubice Habsburžanov ..... .40

Levstikovi zbrani spisi:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač. ..... .70
2. zv. Otročje igre v pesencah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač. ..... .70
3. zv. Povesti in potopisi ..... .70
4. zv. Kritike in znanstvene razprave. ..... .70
5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju ..... .70

Ljudska knjižnica:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih Darovana, broš. ..... .90
trdo vezana 1.00
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest ..... .50
3. zv. Jernač Zmagovac. — Med plazovi ..... .50
4. zv. Malo življenje ..... .65
5. zv. Zadnja kmečka vojska ... .75
7. zv. Prihajač ..... .60
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
12. zv. Iz dnevnika malega poredneneža, trdo vezano ..... .60
14. zv. Ljubljanske slike. — (Brencelj) ..... .60
15. zv. Juan Miseria. Povest iz španskega življenja ..... .60
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničkih dogodkih ..... .60
Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti. Broširano ..... .75
Trdo vezano 1.00
Mimo življenja, trda vez. ..... 1.—
Mimo življenja, broširano ..... .80
Mlada ljubezen, trd. vez. 1.35
Mladih zanikarnežov lastni životopis .75
Morski razbojnik, trd. vez. ..... .90
Mrtvo mesto ..... .70
Mrtvi Gostač ..... .35
Materina žrtev ..... .80
Musolino ..... .40
Mali Klatež ..... .70
Menja ..... .30
Mirko Poštenjakovič ..... .30
Marjetica ..... .70
Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško) ..... 1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht) ..... .25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovensko mladino ..... .25
Notarjev nos, humoreska ..... .35
Narod ki izmira ..... .40
Naša Ančka ..... .35
Naša vas, 1. del, 14 povesti ..... .90
Naša Vas, II. del, 9 pov. ..... .90
Nova Erotika, trd. vez. ..... .70
Naša leta, trda vez. ..... .65
Naša leta, broširano ..... .45
Na Indijskih otokih ..... .50
Naseljenci ..... .30
Novele in črtice ..... .90
Na Prerji ..... .30
Nihilist ..... .40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek ..... .35
4. zvezek ..... .40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Narodna biblioteka:

Svitoslav ..... .35
Spisje ..... .35
Krvna osveta ..... .35
General Lavdon ..... .70
Napoleon I. ..... 1.—
Babica 1.20
Nesrečnica ..... .70
V gorskem zakotju ..... .35
Za kruhom ..... .35
Žalost in veselje ..... 1.—
Z ongjem in mečem ..... 3.—
Grška Mitologija, 2 knjigi 1.40
Kranjske čebelice, poezije ..... .35
Obiski. (Cankar). Trdo vezano 1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .. .25
Ob tihih večerih, trda vez. ..... .90
Odkritje Amerike ..... .70
Petelinov Janez ..... .90
Pesmi v prozi, trdo vez. ..... .70
Prigodbe čebelice Maje trda vez... 1.00
Pabirki in Roža (Albrecht) ..... .25
Povestice. Rabindranath Tagore, vsebuje 5 povesti ..... .40
Fasti in zanke. Kriminalni roman .. .35
Pariški zlatar ..... .35
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem ..... .50
Poslednji Mehikanec ..... .30
Pravljice H. Majar ..... .30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku .35
Pot za razpotjem. Trdo vezano ... 1.20
Požigalec ..... .25
Praprečanove zgodbe ..... .25
Patria, povesti iz irske junaške dobe .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..... .25
Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez. 1.50
Pol litra vipavca ..... .30
Poljub, povest iz gorskega življenja .40
Ptice selivke, trda vez. ..... .75
Pikova dama (Puškin) ..... .30
Pred nevihto ..... .35
Pravljice in pripovedke za mladino.
1zvezek ..... .40
2. zvezek ..... .40
Pegan in Lambergar ..... .70
Rablji, trda vez ..... .75
Razkrinkani Habsburžani (Larish) .. .35
Rožica s krasa ..... .25
Revolucija na Portugalskem ..... .30
Rinaldo Rinaldini ..... .50
Robinzon ..... .65
Slovenski šaljivec ..... .40
Slovanska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti ..... .60
Suneški invalid ..... .35
Skozi širno Indijo ..... .50
Sanjska knjiga, velika Arabska... 1.50
Sanjska knjiga, nova velika ..... .90
Sanjska knjiga, srednja ..... .35
Spake, humoreske, trda vez ..... .90
Strelec ..... .30
Strahote vojne ..... .50
Stezosledec ..... .30
Sveta Genovefa ..... .50
Sveta noč, zanimive pripovedke ... .30
Strup iz Judeje ..... .75
Spol, Ljubezen, Materinštvo ..... .40
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ..... .30
Svitanje (Govekar), vez. 1.20
Šopek, samotarke (Komanova) vez. .50
Stric Tomova koča ..... .50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ..... .80
Sveta Notburga ..... .35
Sredozimci, Soroša Jerica (Bohnije) .30

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga ..... .30
3. zv. Pridni Janezek in Hudobni Mihec ..... .30
7. zv. Jagnje ..... .30
8. zv. Pirhi ..... .30
13. zv. Sveti večer ..... .30
14. zv. Povodenj ..... .30
15. zv. Pavlina ..... .30
17. zv. Brata ..... .30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš. 0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Kledu, izvirna povest 181 str., broš. .... .50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. ..... .35
Št. 4. Cvetko Golar: Polstno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš. .50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v eem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. ..... .25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš. ..... .35
Št. 8. Emil Gaboriau: Akt štev. 113, roman, poslovenil E. V. 536 str., broš. ..... .60
Št. 9: Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš. ..... .70
Št. 10. Ivan Albreht: Andrej Ternouc, relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. ..... .25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. ..... .35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v4 dejanjih, 91 str., broš. ..... .30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš. ..... .30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris , 236 str., br. .80
Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt: Renee Mauperin, roman, prevel P. V. B., 239 str., broš. .. .45
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš., ... .45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str., ... .30
Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovškega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. .... .25
Št. Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon, dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. ..... .50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. ..... .45
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš. ..... .25
Št. 22. L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata, roman, poslov. Fran Pogačnik, 136 str., broš. ..... .50
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br. .30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del. 355 str., broš., ... .80
Št. 26. L. Andrejev: Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br. .35
Št. 27. Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. ..... .35
Št. 28. O. Župančič: Veronika Deseniška, tragedija v 5 dej., 185 str. broš. ..... .70
Št. 30. L. L. Lipovec: Spodobni Ljudje, I. Čisto rodoljubje, enodejanka, 40 str., broš. ..... .25
Št. 32. L. Lipovec: Spodobni ljudje, III. Živeti, enodejanka, 48 st. broš. ..... .25
Št. 33. L. Lipovec: Spodobni ljudje, IV. Iskrena ljubezen, enodejanka, 28. str., broš. ..... .25
Št. L. Lipovec: Spodobni ljudje, Epilog: Prekvašeni svet, 64 str. broš. ..... .30
Št. 35. Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš. ..... .50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str., ... .65

Spilmanove pripovedke:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona ..... .25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora ..... .25
4. zv. Praški judek ..... .25
8. zv. Tri Indijanske povesti ..... .30
9. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japnskega ..... .30
10. zv. Zvesti sin. Povest iz vlade Akbarja Velikega ..... .25
11. zb. Rdeča in bela vrtnica, povest .30
12. zv. Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji ..... .30
13. zv Boj in zmaga, povest ..... .30
14. zv. Prisega Huronskega glavarja. Povest iz zgodovine kanadske .. .30
15. zv. Angelj sužnjev. Braziljska povest ..... .25
16. zv. Zlatokopi. Povest ..... .30
17. zv. Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo ..... .30
18. zv. Preganjanje Indijskih misijonarjev ..... .30
19. zv. Mlada mornarja. Povest .30
Tatič, Bevk, trd. vez. ..... .75
Tri povesti ..... .35
Tunel, trda vez. 1.00
Turki pred Dunajem ..... .60
Trenutki oddiha ..... .40
Veliki inkvizitor (ljubezenski roman) 1.00
Vesele povesti ..... .30
Vera (Waldova) broš. ..... .35
Višnjeva repatica (Levstik) vez. 1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore broš. ..... .60
trdo vezano ..... .75
Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi ..... .30
Vodnik svojemu narodu ..... .25
Zgodba Napol. huzarja vez. 1.50
Zadnji dnevi nesrečnega kralja ..... .60
Zadna pravda ..... .50
Zmaj iz Bosne ..... .80
Zlatarjevo Zlato 1.00
Zločin in kazen, 2 knjige 1. del, trdo vezano 2.50
Zločin v Orčivalu, broš. ..... .75
Za miljoni, trdo vezano ..... .65
Ženini naše Koprnele ..... .35
Zmote in konec gospodične Pavle .35
Zgodovinske anekdoti ..... .30

Zbirka slovenskih povesti:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo ..... .35
2. zv. Hudo brezdno ..... .35
3. zv. Vesele povesti ..... .35
4. zv. Povesti in slike ..... .35
5. zv. Student naj bo. Naš vsakdanji kruh ..... .65

Zbrani spisi za mladino (Gangl):

1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti ..... .50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi ..... .50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti ..... .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti ..... .50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat .... .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti .50

Umetniške knjige s slikami za mladino:

Pepelka; pravljica s slikami 1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami .. 1.00
Sneguljčica; pravljica s slikami 1.00
Trnoljčica, pravljica s slikami 1.00

Knjige za slikanje:

Mladi slikar ..... .75
Slike iz pravljic ..... .75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:
Mlada greda ..... $1.—
Mladi umetnik 1.20
Otroški vrtec 1.20
Za kratek čas 1.20
Zaklad za otroka 1.20

RAZGLEDNICE:

Jubavne, Različne, ducat ..... .25
Newyorške, Različne, ducat ... .25
Velikonočne, božične in novoletne ducat ..... .25
Iz raznih slovenskih krajev, ducat.. .40
Posamezne po ..... .05
Narodna noša, ducat ..... .40
Posamezne po ..... .05
Planinski pozdravi, ducat ..... .40
posamezne po ..... .05
Importirane prorokovalne karte 1.—

IGRE:

Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj .60
Burke in šaljivi prizori, eno in več dejank ..... .80
Dolina solz. 3. enodejanke: Dva svetova. Dedščina. Trpini 1.00
Dnevnik. Veseloigra v 2 dejanjih.. .30
Cyrano de Bergerac. Hoerična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano 1.70
Če sta dva. Šala v enem dejanju .... .35
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih ..... .50
Eda, drama v štirih dejanjih ..... .30
Hlapec Jernej, v 9 slikah ..... .50
Krivoprisežnik, Narodna igra s petjem v 3 dejanjih ..... .35
Mati, Meško, tri dejanja ..... .70
Marta, Semenj v Richmondu 4 dejanja ..... .30
Medved snubač ..... .30
Starinarica. Veseloigra v 1 dejanju .30
Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah.. .30
Sovražnik žensk, enodejanka, ... .35
Pogodba, burka s petjem v dveh dejanjih ..... .30
Poljub, v dveh dejanjih ..... .30
Ponočkove sanje na Miklavšev večer.
Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih .60
njih ..... .60
R. U. R. drama v 3 dejanjih s predigro (Čapek) vez. ..... .45
Revizor, 5 dejanj trda vezana ..... .75
Ujetnik carevine, veseloigra v 2 janjih ..... .30
Veronika Deseniška, trda vez. 1.50
Za križ in svobodo, igrokaz v 5 dejanjih ..... .35

Ljudski oder:

3. zv. Miklova zala, 5 dejanj ..... .70
4. zv. Tihotapec, 5 dejanj ..... .60
5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja ..... .60

NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Klavirski album za mladino (Pavčič) 1.00
Tri skladbe za klavir (Premrl) .... .45
Moje sanje ..... .20
Slovenski narodni potpuri (Jakl) .. .40
Nocturne des Etudiants (Aletter) .. .20
Golden rain (Aletter) ..... .20
Slovenske zdravice (Fleischmann) .. .20

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

AMERIŠKA ZGODOVINA V JANUARJU.

1. januarja 1752. — Rojstni dan **Betsy Ross,** legendarne stvoriteljice prve ameriške zastave. Ona je baje dobila od Washingtona naročilo, da sestavi prvo ameriško zastavo s progami in zvezdami.

5. januarja 1609. — Ta datum označuje dogodek v ameriški zgodovini, ki je dal povod popularni ameriški legendi o indijanski princesinji Pocahontas in kapitanu John Smith. Ta-le je bil eden izmed angleških "gentlemen", ki so se leta 1606 vkrcali za Ameriko v svrho eksploracije Virginije. Smith je bil vojak-srečolovec, ki je prepotoval mnogo sveta in doživel marsikatero pustolovščino. V aprilu leta 1607 so pustolovci zagledali obal novega sveta in pripluli v Chasepeake zaliv. Takoj se je krdelo pod poveljstvom Smitha podalo v notranjščino v svrho "eksploracije"; upali so najti polno zlata. Bili pa so vjeti od Indijancev in predvedeni pred poglavarja Powhatan. Indijanci so hoteli pokončati Smitha s svojimi bojnimi sekirami, ali poglavarjeva hči, Pocahontas, je skočila v mes in s svojim telesom zaščitila ogroženega belokožca. Izposlovala si je njegovo rešitev. Smith jo je poročil in odpeljal s seboj na Angleško. Ta dogodek je bil večkrat obdelan v literaturi in slikarstvu.

11. januarja 1757. — Rojstni dan **Aleksandra Hamilton,** ene izmed najodličnejših figur ameriške revolucije in prvega ameriškega finančnega ministra. Rojen je bil v Zapadni Indiji 11. januarja leta 1757. Mlad je prišel v New York, kjer je študiral v Kings College, današnji Columbia University. Še kot dijak je zaslovel kot pisatelj knjižic, razpravljajočih o velikih političnih vprašanjih, ki so dovedli do revolucije. Služil je pod Washingtonom in leta 1782 je bil izvoljen v Kontinentalni kongres kot zastopnik New Yorka. Bil je zopet izvoljen v konvencijo, ki se je sestala v Philadelphiji v svrho, da se izdela konstitucija Združenih držav, in je bil eden izmed podpisalcev ameriške ustave.

Potom svojih spisov v listu "Federalist" je baje pridobil večino izmed onih, ki so se protivili ustavi. Ko je bil leta 1789 ustanovljen Treasury Department, ga je Washington izbral za tajnika. Njegova slava počiva na uspehih v svojstvu finančnega ministra. Organiziral je department, uvedel davčni sistem in uredil ameriško novčanstvo; on je tudi oče ameriškega carinskega sistema.

14. januarja 1639. — Sprejeta je bila tega dne prva pisana ustava na svetu. Nikdar poprej ni bil sestavljen dokument, pripravljen od ljudskih zastopnikov, s katerim se določijo temelji ljudovlade. Ta prva konstitucija je bila sprejeta v Hartford, Conn., dne 14. januarja 1639 in je veljala za tri najstarejša mesta doline ob Connecticut, Hartford, Windsor in Wetherfield, ki so s tem formalno, ako ne dejanski postala prva republika. Ustava je natančno ustanovila trojico vzporednih panog republikanske vladavine; zakonodajno, izvršilno in sodno. Na splošnem je bila ta ustava pred očmi onih, ki so 150 let kasneje sestavili konstitucijo Združenih držav.

19. januarja 1809. — Rojstni dan **Allen Poe-a,** slavnega ameriškega pesnika. Njegova slava se naslanja na malo kratkih pesmi, "Gavran", (The Raven), "Annabel Lee", "Zvonovi" in par drugih. Njegove povesti zrcalijo njegovo morbidno narav. Čudne so, polne nevrjetnosti in pošastnosti. Kot pisatelj bolehnih in izmučenih duš je Poe nedosegljiv, zlasti v svojem kremen-delu "Propast Usherjeve rodovine".

24. januarja 1848. — Odkritje zlata v Californiji. James Wilson Marshall je tega dne odkril zlato pri Culmun ob reki American River v Californiji. Gradil je mlin ob reki, ko je po golem naključju našel zrna zlata. Sam se je le malo okoristil s tem odkritjem, ali vest o zlatu se je urno razširila po vsem svetu. Začel je zgodovinski naval za zlatom (gold rush); mnogo tisoč ljudi na vzhodu je ob prvi vesti poletelo v daljni in divji zapad. Največje število zlatolovcev je odšlo v Californijo leta 1849 in ti so znani v zgodovini pod imenom "Forty-niners". Odkritje zlata je kmalu privedlo do naseljevanja Californije, ki je bila leta 1850 sprejeta v Unijo kot država.

29. januarja 1843. — William McKinley, 25. predsednik Združenih držav, je bil rojen v Niles, Ohio, dne 29. januarja 1843. Leta 1875 je bil izvoljen v poslansko zbornico (House) in kot vodja republikancev v zbornici je leta 1890 uspel, da je bil sprejet dobroznani carinski zakon, t. zv. McKinley Bill. Ta zakon je uvedel jako visoke protektivne carine in je tedaj vzbudil velik šum po vsej Evropi. Leta 1896 je bil imenovan za predsedniškega kandidata republikanske stranke. Svojo volilno kampanjo je osredotočil na zlato podlago novčanstva, dočim je njegov demokratski protikandidat William Jennings Bryan zagovarjal svobodno kovanje srebra. McKinley je bil izvoljen. Najbolj pomembni dogodek tekom njegove administracije je bila vojna s Špansko; v mirovni pogodbi, ki je sledila tej vojni, je Španija prepustila Združenim državam otok Porto Rico in Filipinsko otočje, dočim je bila Kuba postavljena pod ameriško upravo do časa, ko bo mogoče organizirati tam samostojno vlado, — kar se je kasneje zgodilo. Za časa predsednika McKinley so bili tudi otoki Hawai anektirani k Združenim državam.

Leta 1900 je bil McKinley vdrugič izvoljen za predsednika in je dobil največ ljudskih glasov, kar jih je kak kandidat pred njim dobil. Njegov protikandidat je bil zopet W. J. Bryan. Na Panameriški razstavi v Buffalo je dne 5 septembra 1901 imel velik govor. Naslednjega dne, dne 6. septembra je obiskal glasbeni paviljon razstave in stiskal roke vsakemu, ki je bil tam. Pri tem sprejemu je bil tudi neki Leon Czolgosz, dozdevni anarhist, katerega roka je bila obvezana z robcem kot radi rane; v resnici je robec zakrival revolver v roki. Ko je Czolgosz prišel na vrsto za pozdrav, je dvakrat ustrelil. Ranjeni predsednik je umrl dne 14. septembra. Sledil mu je kot predsednik tedanji podpredsednik Theodore Roosevelt. Malokateri predsednik Združenih držav je v svojem življenju užival tako osebno popularnost kot McKinley.

V varstvo gozdičev

in nasadov je bil leta 1920 komisarijat v Puli izdal prepoved za sekanje in izvoz lesa iz teh gozdičev in nasadov. Sedaj je ta prepoved preklicana. Kako bo to učinkovalo?

V Orehku

je umrl posestnik Anton Križaj.

HRIPAVOST

in razdraženje v grlu je treba takoj lečiti. Kedar ste hripavi, tedaj rabite

Severa's Antisepsol.

Kot izpiralo in za grgranje grla je jako uspešen pripomoček, ki pomaga ublažiti razdraženje, odpraviti hripavost in ozdraviti bolno grlo.

Cena 55c in 60 centov.

Vprašajte vašega lekarnarja.

CEDAR RAPIDS, IOWA

Fr. Ž.:

Popotna romantika.

Bil je dolg in jako dostojen gospod, ki je vstopil na postaji, kakršnih se vrsti ob oni progi na vsakih osem minut ena.

Sedel sem v kupeju sam. Prostora je bilo tedaj v izobilju, pa si je vstopivši gospod vendar izbral sedež baš v mojem koncu, s svojim kolenom nasproti mojemu.

Izredno prijazno se je usekni in odkašljal, dal duška svojemu vsesplošnemu zadovoljstvu še z rahlim žvižgljanjem in ko je tako na neprisiljen, zahtevan dobrega tona docela uztrajajoč način ustvaril ugodno razpoloženje za razgovor, mi je segel v roko in z vljudnim naklonom razodel, da je poverjenik — imena nisem razločil.

Poverjenikov je vsake vrste. Ta je spadal vsaj med one z manirami in je bil tudi zabaven. Rad sem ga poslušal, ko je otvoril jez svoje zgovornosti in mi enolično vožnjo krajšal, pripovedujoč tolovajščine, kakršne da se dogajajo na progi, ki smo se baš po njej vozili.

Skozi kupejno okno je pokazal proti vasi — izza košatega sadnega drevja so ji zvedavo kukale bele hiše na mimo sopihajoči vlak — in je dejal, da v tej vasi ne najdeš izlahka žive duše, da bi nosila moške hlače na bedrih. Do malega ves moški svet da je zaprt, pičli ostanek pa da se s primernim priadevanjem žuri, da si skoro prisluži pravico do enakovrstne preskrbe. Že v mirnih časih da so bili ti kraji razvpiti, razvpiti v neugodnem pomenu besede. Dva orožnika na primer sta ondile na patrulji izginila kakor kafra. Pa kafra zapusti vsaj kaj duha, orožnika pa nič, čisto nič, kar nestalo ju je brez duha in sluha, brez glasu, brez sledu. Kako v živo si lahko predočuje olikan človek neizmerno tugo obupanih vdov, pretresljivi jok nebogljene dece — sirotadi, zapuščene brez sredstev!

Z roko si je šel pred oči, vzdihnil: "Da, da, in ugotovil, da je na svetu obilo gorja. Ali — je pripomnil— s pravo preudarnostjo bi si mogel svet olajšati dober del gorja, ki ga tare. Žal, da je ta preudarnost še preredko zasejana v naši domovini . . .

Prevzele so ga žalostne misli. Tola z odločno kretnjo roke jih je zopet odpodil in povedal, da je tudi župnika iz te vasi ubila brezbožna roka. Fin je bil gospod, častitredno pošteno lice, pa tudi s preudarnostjo oblagodarjen, kajti je bil zavarovan na smrt in doživetje po tarifu Id, kar nudi neprecenljivo tolažbo tako potrtim svojcem rajnika, kakor tudi blagopokojniku samemu v zadnjih bridkih trenutkih, to pa zlasti, ako je prizadeta zavarovalnica zavod, čigar zanesljivost je vzvišena nad vsak sleherni dvom.

Segel si je za suknjo v notranji žep, pa si je premislil, požrl je slino in se zopet s prazno roko vrnil na dan.

"Ah!" je dejal, zamahnil z roko in dodal: "Ha!" — Z zaupnim glasom je potem nadaljeval: "Takšen je tukaj svet! Železniški čuvaj bi vedel marsikaj povedati, toda ima ženo in deco . . . Fin mož, v najkrepkejši moški dobi, vročinsko bolezen je prestal s sijajnim uspehom, brez slehernih posledic, jako kulantno — prestana bolezen ni tvorila nikakega zadržka, Bog ne daj — skratka: pameten, preudaren mož."

Zopet si je segel za suknjo, pa si zopet premislil in zgolj požrl slino in zamahnil z roko.

Zagledal se mi je v oči, resen je bil izraz njegovega lica, a hkratu blag in naklonjen. Nasmehljal se mi je in mi dobrohotno pokimal.

Bliže se je sklonil in s poltihim glasom mi pričel razodevati čudne stvari.

Čim solnce utone za daljnim horizontom, čim se dneva svit umakne mraku in noč razprostre svoja temna krila — je dejal — tačas se pojavijo iz vasi todle tihe, tajnostne prikazni. Plazijo se vsaka zase od grma do grma, od drevesa do drevesa, a vsem je cilj proga. Ko je vlak v najhujšem diru, se drzno vzpno nanj. Izbirajo si vozove prvega in drugega razreda in ako je v katerem oddelku posamežen človek, temu se pridružijo. Oblačeni so jako fino, z manšetami in vsem, da ne vzbujajo suma, čaših so celo v uniformi kakor častniki. Nič hudega ne sluti popotnik — holaj! že mu moli samokres pod nos in ga vabijo, da jim izroči gotovino in dragocenosti; pa pobero vse, celo stare dinarje, ki se jih drugače nekateri branijo. Vse jim zaleže. In se jim ni kaže upirati. Eden se jim je upiral — na eno dve so ga vrgli skozi okno. Posledice tužne in obžalovanja vredne: pet nedoraslih otrok, nepreskrbljena vdova v najlepših letih, toda brez dote! Jako žalostno! Ali po smrti je kes prepozen!

mi dalj časa in možnosti, da sam preudarim grozoto slišanega slučaja in vso mero ž njim združene bede.

Potem je nadajeval in mi povedal še o drugem popotniku, ki je bil tako nepreviden in je tolovajem omenil, da se bo pritožil na ministrstvo saobračaja. Pri tej priči so ga prisilili, da je res spisal pritožbo takoj in so jo poslali naprej in si je popotnik z pritožbo nakopal obilno sitnosti in potov in še občutno globo povrhu zaradi kolkov. Temu so pobrali tudi obleko, vso do zadnjega kosa, celo flanelco s trebuha, vsled česar je obolel na črevesih, kar ga ni le motilo v izvrševanju poklica, ampak mu hkratu izpodkopalo družabni ugled. Ali eno korist mu je dogodek s tolovaji vendar rodil, te je sam poudarjal: služil mu je v dragocen opomin, kako smo sredi življenja v rokah smrti. Poslušal je opomin in storil, kar je dožnost vsakega preudarnega moža.

Z velikim zanimanjem sem sledil pripovedovanju dolgega in dostojnega gospoda.

Poseben občutek je in niti ni neprijeten človeku, vajenemu le vsakdanje proze, ko takole neposredno in osebno pride v bližji stik s pristno tolovajsko romantiko. Kaar gomazelo mi je po hrbtu in rokah.

Zopet je segel dolgi in dostojni gospod v žep svoje suknje, a to pot ni zgolj požrl sline in zamahnil z roko, ampak je prinesel na dan vizitko in mi je ponudil v roko. Bila je jako obsežna in je stalo na njej natisnjeno, da je poverjenik prve, največje, edine najsigurneše zavarovalnice. Naklonjeno mi je še pojasnil, kakšna da je stvar z njegovim naslovom. Svoj čas so ga nazivali potovalnega inšpektorja. Ali vsesplošni prevrat se ni ustavil ob naslovih v njegovi stroki. Pa mu je podelila družba naslov poverjenika. Poverjenik, je dejal, je itak najmanj, kar je dandanes dostojen človek v naši domovini.

Na bližnji postaji se je najprisrčneje poslovil, izrazujoč željo in nado, da se zopet skoro vidiva drugod in se spoznava bliže.

Zopet sem bil sam v kupeju.

Drvel je vlak svojo pot skozi nepregledno ravnino. Dan se je nagibal k počitku. Rdeča obla solnca se je pogrezala daleč, tam daleč za prašni in soparni horizont. Svetloba dne se je umikala mraku. Seljaki na polju v belih, ohlapnih oblekah so se ravnali, da končajo svoje trudapolno delo in se krenejo proti domu. Izza vrbovja se pokaže ogenj, za njim v nejasnih obrisih ciganski šotor. Pokrajina izgublja barve. Iz tal vstaja noč, višja rase in višja se razprostira, da s oemnimi krili odene utrujeno zemljo.

Sedim v temi. Mimo spomina se mi vrste pripovedke gospoda poverjenika. Čudne so, skoro neverjetne, toda slične stvari so že stale v listih — mogoče je vse! Zagomazelo mi je po rokah in životu in — kdor misli, da pride sedaj tolovajska dogodovščina, s ejako moti.

Ampak mi je zagomazelo tudi po vratu, nehote mi je roka segla na vrat, Bog svojih ne zapusti in sta mi palec in kazalec prijela nekaj drobnega, mehkega. Stopil sem k oknu in pri svitu zvezd razločil, kar sem itak že slutil in kar bodi povedano brez olepšavanja in poezije: med prstoma sem tiščal stenico.

Stenice so bile v vozu!

In jih je moralo biti mnogo, kajti prinesel sem jih domov, zbral, šestel in uničil štirinajst.

Stenic vobče ne ljubim. Pustil sem kot, kjer so imele nemara svoje glavno taborišče, in ostal pri odprtem oknu kupeja.

Prijazno me je božal sveži, hladni vonj travniškega cvetja, tudi duh akacije sem ločil vmes in vonj domačega bezga. Zemlja diha, sladak je njen dih. Mimo hite silhuete dreves, med vejevjem se zdaj pa zdaj pojavlja in zopet skrije razsvetljeno okno. Stroj siplje iz dimnika roj rdečih isker. v dolgih progah lete mimo okna, izgubljajo se med vejevjem v travi, tekmujoč z bledimi kresnicami.

V dehteče noč se razvija enakomerno, zagrljeno petje žabjega rodu: veveveveveveve; v daljavi zateguje pes, ponoči mu je vse drugačen glas nego podnevi, mimo se pomakne skupina dreves in grmovja, za en hipec, za dva ujamem par milih zvokov: ali je slavec? Slavec je bil! Slavec!

Nad vsem se vzpenja črni svod neba, neizmeren, nem, nepremičen in vendar živ v migljajočem svitu neštetih svetov. In v vesoljnem njegovem objemu se spaja vse v veličastno harmonijo: temna pokrajina, svetla okna, vonj, žabe, lajež, iskre, slavec, vlak, stenice . . .

Stenic ne ljubim. Narava ljudi je različna, nekaterim so deveta, meni pa se tudijo in kakor sem pošten, ne morem jamčiti, da mi dogodljaj z njimi ne bo škodoval na zdravju.

Človek mora gledati na svojo družino! Čutil sem moralično dolžnost, da preudarim, ali ne spadajo tudi stenice med takozvane nezgode v železniškem obratu in ali mi potemtakem ne dolguje železnica in naslova teh stenic primerno odškodnino za strah, duševne bolečine, zrahljane živce, zamudo časa in za toplice tudi. Tako sem presodil, da bi zahteval trideset tisoč in se potem poravnal na pet.

Stopil sem drugo jutro k ravnatelju saobračaja in gospodi razložil, kaj se mi je primerilo.

Kazali so veliko radost, da sem jih, posetil, ponudili so mi cigarete in dejali, da jih jako veseli, da se tudi jaz zanimam za stenice. Stenice da v istini zaslužijo to pozornost. Povedali so mi, da imajo vagone, ki so od stenic kar živi. Na tiru da je stal sam sameat vagon pa se je pričel premikati: premika se, sicer ne tako hitro kakor ekspres, toda kamniški vlak, so dejali, bi bil skoro dohiteval. Kaj mu je vraga! Ugibajo, gredo gledat, preiščejo vagon — holaj! viž jih, premikale so ga stenice.

Tako so mi pravili.

Jaz pa sem hitel, da se vljudno in jadrno poslovim.

Zbal sem se.

Kajti če jim služijo stenice za obrat, so uncuti kos, da rekamirajo mojih štirinajst in me še spravijo v stroške in v izgubo.

BIVŠA ŽENA RUDOLFA VALENTINA.

COPYRIGHT KEYSTONE VIEW CO., NEW YORK

Iz Pariza je dospela te dni v New York bivša žena kinematografskega igralca Rudolfa Valentina, Miss Jean Acker.

SLUŽBO DOBE

šivalke moških slamnikov. Dolga sezija. Dobre plače. Čezurno delo.

S. Morel Co.,

140, Bleecker St., New York City.

Arkadij Averčenko:

Kostja.

I.

Drugi otroci niso ljubili tega malega, slabotnega otroka s prozirnimi ličeci in prečudno razmršenimi, kostanjevimi kodri.

Niso ga ljubili? Zakaj ne?

Morda iz istega vzroka, iz katerega odrasli ne ljubijo svojih vrstnikov, ko so podobni svetlookemu, otožnemu Kostji. Pri obojih je različna samo starost. Njihova nepriljubljenoso pa je povsod enaka.

Otroci so bili v svojem sovraštvu do Kostje edini in složni. Kadarkoli se je približal pestri skupini dečkov in deklic, so ga podili z glasnim krikom in vikom:

Kar pojdi! Izgini! Poberi se! Ne maramo te!

Počakal je nekoliko, vzdihnil ter pričel z neodločenim in mehkim glasom:

— Pri nas je pa včeraj hišnik kopal na dvorišču jamo za drevo, pa je naenkrat naletel z lopato na nekaj trdega. Pogledali so in našli kosti, črepinjo in velik železen zaboj. Odprli so ga in v njem je . . .

— Poberi se! Kar odrini, te ne potrebujemo! Ta nadlega lazi kar naprej tu naokrog. . .

Vzdihnil je zopet in je pokorno odšel. Sedel je v drevoredu na klopico, ki jo je gorko obsevalo solnce in se je pogreznil v premišljevanje.

Poleg njega je sedel starejši gospod, ki je z zanimanjem motril otožno zamišljenega dečka. Potrepljal ga je z svojo težko roko po nežni glavici ter ga vprašal prijazno:

— Kako ti je ime, mali?

— Jimm . . .

— Glej ga no! Ali nisi Rus?

— Ne, Anglež sem sir.

— Tako Kako pa, da tako dobro govoriš ruski?

— Zbežala vsa z očetom iz Londona, ko sem bil še čisto majhen.

— Zbežala? Česa ne poveš? In zakaj sta vendar morala bežati?

Deček je uprl svoje zamišljene oči v nebo in je za hip sledil oblakom, ki so plavali v neizmernih višavah.

— O to je zapletena zadeva, sir! Moj oče je namreč ubil nekega človeka!

Gospod se je stresel ves prestrašen ter se je nehote nekoliko odmaknil od otožnega dečka, ki je tako preprosto in iskreno pripovedoval tako strašne reči.

— Človeka je ubil? Zakaj?

— Ali veste, kaj je City, sir?

— Kdo bi to vedel! No?

— V City je bila banka, ki obstoji še dandanes, takozvana 'Centralna Holandska banka'. Moj oče je bil tam nameščen, spočetka kot pomočnik, pozneje pa je po svoji poštenosti postal blagajnik. Nekoč ponoči ko je urejal neke zapletene račune, je zagledal postavo, ki se plazila po hodniku v smeri proti blagajni, kjer so hranili zlato. Oče se je skril in je začel opazovati . . . In kaj pravite, kdo je bil vlomilec? Direktor banke! Stopil je k blagajni, si napolnil listnico z zlato in novčanicami in hotel baš smukniti iz sobe, ko ga je moj oče zgrabil za vrat. Oče je dobro vedel, da pade vsa krivda nanj, če uide ravnatelj. Obup je podvojil njegove moči. Nastala je borba, v kateri je oče lopova zadušil. Še isto noč je oče prihitel domov, me pograbil in v nekem čolnu sva se prepeljala čez Temso in zbežala v Rusijo.

— Ti revček, ti ubogi! — je rekel gospod sočutno ter potrepljal dečka po rami. — Kje pa je tvoja mati

— Zgorela je, sir!

— Kaj, zgorela

— Nekoč so londonski dečki polili na ulici veliko podgano z petrolejem in jo zažgali. Tisti hip pa je prišla mimo moja mati. Goreča podgana je v svoji zmedi skočila pod materin plašč in minuto kasneje je gorela moja mati kot plamteča bakla . . .

Otrok je žalostno povesil glavo in umolknil. Usmiljeni gospod pa je skoro zaplakal nad nesrečo te sirote, ki ji je bila usoda prizadela toliko gorja in bridkosti . . .

— Sirotica uboga . . . Pojdi, popeljem te domov, da se ne pripeti kaj hudega.

Jimm se je skromno nasmehnil.

— Ne, ne treba, gospod. Nič hudega se mi ne more zgoditi. Poglejte na talisman? Ta me varuje vsega slabega. —

Deček je potegnil iz žepa leseno piščalko in jo je pokazal sosedu.

— Kakšen talisman je to?

— Neka stara Tatarka mi ga je dala na Krimu. Stala sva takrat na visoki pečini nad morjem. Komaj pa mi je izročila talisman, se je naenkrat spodtaknila, kamen ji je zdrčal izpod noge in iz ogromne višine je strmoglavila v morje.

— To so pa res čudne stvari! Tukaj torej stanuješ? No, zbogom, Jimm, bodi srečen, dragi malček!

Jimm je urno stekel po stopnicah, gospod pa je še dolgo z zamišljenim pogledom spremljal nenavadnega otroka.

Tako dolgo je stal tam, da je hišnica v volnem jopiču stopila k njemu in ga vprašala:

— Koga pa iščete?

— Nikogar . . . Povejte mi, kdo pa je ta deček, ki je pravkar stekel po stopnicah

— To je Čerepicinov sin, Kostja. Zakaj pa vprašate

— Kaj!? Ali ni Anglež?

— Bogve, zakaj naj bi bil Anglež? Čisto navaden fantiček je. Ali vas je spet nalagal? Moj Bog, koliko se trudi, njegova mati z njim, pa je vse zaman.

— Torej mater ima? In ona živi

— Seveda živi. Kaj pa naj bi se ji bilo zgodilo Toda fant je kop-

(Nadaljevanje na 6. strani.)

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzamem vsako v to stroko spadajoče delo.

ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.

359 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 5506

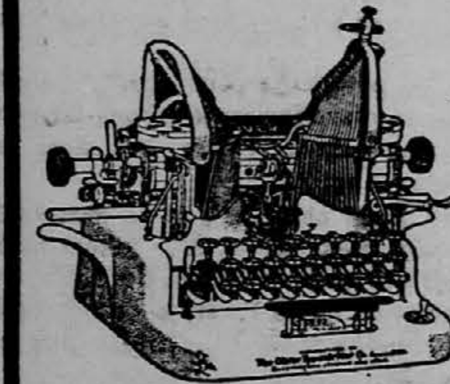

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

S strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobiše s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

59 (Nadaljevanje.)

— Veseli me, — je odvrnil, — kajti čimpreje se bo ta posel pričel, tem preje bo končan. — Draga, — je nadaljeval in pri tem se mu je zmračilo lice, — Morella ima veliko oblast v tej deželi in ker sem kršil njeno postavo, ne ve nikdo, kako se bo to končalo. Mogoče me obsodijo na smrt ali ječo in mogoče bom padel v boju. Na vsak način pa bom nekaj časa ločen od tebe ali pa za vedno. Če bi se to zgodilo, te prosim, da ne ostaneš tukaj, niti v upanju, da rešiš mene, niti iz katerega drugega razloga. Dokler boš na Španskem ne bo Morela prenehal s svojimi poskusi, da se te polasti, dočim boš v Angliji varna pred njim.

Ko je Margareta čula te besede, je zahtela naglas, kajti misel, da bi se moglo pripetiti Petru kaj zlega, jo je naravnost davila.

— V vseh ozirih bom storila kaj praviš, — je rekla, — a kako te morem zapustiti, dragi, dočim sem še živa in kako bi mogla živeti brez tebe, če umreš? Kaj hitro bi ti sledila.

— Tega ne želim, — je rekel Peter. — Želim, da živiš svoje dni do konca ter se nato sestaneš z menoj, a ne preje. Če bi v teku let našla kakega vrednega moža ter bila pripravljena poročiti se žnjim, stori to, kajti jaz dobro vem, da me ne boš nikdar pozabila, svoje prvo ljubezen in da se nahajajo onstran tega sveta drugi svetovi, kjer ni nikakih porok. Moja smrt naj ne leži preveč težko na tebi.

— Težko mi mora vedno ležati, — ker mi leži na srcu. Bodi prepričan, Peter, da se bova srečala, če bi naju zadela taka strašna usoda.

— Naj bo tako, — je rekel Peter, ker ni mogel prenesti misli, da bi bila Margareta žena kakega drugega moža, niti potem, ko bi umrl.

Za nekim grmom sta se nato poljubila in ker je prišla ura solnčnega zahoda, sta se morala ločiti.

Naslednjega jutra so odvedli Castella in Margareto v sodno dvorano v Alcazarju. V tem slučaju pa ni šel Peter z obema. Velika dvorana je bila že polna svetovalcev, častnikov, grandov in drugih ljudi, ki so se zanimalo za slučaj. Margareta pa ni mogla zagledati niti Morelle, niti Betty in tudi kralj in kraljica nista še prišla. Peter je bil že tam, med dvema stražnikoma ter je pokimal Margareti z žalostnim izrazom. Naenkrat pa so zapele trobente in prikazala sta se kralj in kraljica. Vsi navzoči so se dvignili in priklonili ter stali, dokler se ni kraljevska dvojica vsedla na prestol.

Kralj, kateregla so sedaj prvikrat videli, je bil precej debel, živahen človek z lepimi očmi, čeprav je kazalo njegovo lice neko lokavost kot jo kaže obraz človeka, ki nikdar ne pozabil svojih lastnih koristi.

Kot kraljica je bil sijajno oblečen in nosil je dolg meč, v znamenje, da je bojevit. Smehljaje je odgovarjal na priklon svojih podanikov. Pri tem je padel njegov pogled na krasno Margareto in hitro je vprašal kraljico, če je to ženska, s katero se je Morela poročil in zakaj se hoče iznebiti take lepe ženske.

Kraljica je odgovorila, da se je Morella pač hotel poročiti s to krasotico, da pa je vzel drugo, baje vsled neke napake. Lepa ženska pa je v resnici zaročenka jetnika.

V istem trenutku se je prikazal Morella s svojim spremstvom. Tudi on je bil sijajno oblečen in na prsih je nosil vse svoje rede in odlikovanja. Ko se je priklonil kralju in kraljici, ni snel svoje čepice, kar je pomenjalo velik privilegij, katerega ima le malo španskih grandov.

Kralj je prijazno pokimal Morelli, kraljica pa se je mrzlo priklonila.

Takrat pa se je ob glavnem uhodu oglasil klic:

— Prostost za markizo Morella!

Ko je slišal to ime, je markij jezno stal, kot v protest, a njegov zagovornik mu je nekaj zašepetal v uho, nakar je zopet sedel.

Množica navzočih se je razdelila in Margareta, ki je pogledala navzdol po dolgi dvorani, je zapazila sprevod, sredi katerega je šla visoka lepa ženska krasno oblečena in polna nakita.

Margareta je vsa presenečena zrla nanjo ter zašepetala nato očetu v uho:

— To je naša Betty. Lejo perje dela lepe ptiče.

Da, brez dvoma. Bila je Betty in težko jo je bilo spoznati, kdor jo je videl v njeni priprosti volneni obleki v Londonu. Obnašala se je, kot da se je od mladih nog kretala po mramornatih dvoranah in da je bila v stikih s plemenitaši in kraljicami. Ni zrla na levo, niti na desno, dokler ni prišla pred kralja in kraljico, katerima se je trikrat globoko priklonila. Nato se je obrnila proti markiju ter se mu priklonila. On je zrl v tla ter se ni brigal zanjo. Konečno je stopila k Margareti ter ji ponudila lice, da ga poljubi. To je Margareta storila ter ji zašepetala v uho:

— Kako gre vaši visokosti?

— Boljše kot bi šlo tebi, če bi bila v mojih čevljih.

Nato je sedla na pripravljeni stol.

— Nekoliko čudno se mi zdi, — je rekel kralj, — ki je zrl od Morello na Betty in od Margarete na Petra, kajti zapazil je humor položaja. — Kaj je pravzaprav vse to?

Eden justičnih svetovalcev se je nato dvignil ter rekel, da je dvignjena obtožba proti Angležu Petru Brome radi uboja nekega vojaka Svete Hermandad, a v celo zadevo so bile očividno zapletene druge stvari.

— Mislim, — je rekel kralj, — odvedenje podanikov prijateljske sile iz domačega ozemlja; tožba za razveljavljenje zakona ter protitožba za izjavo pravomočnosti tega zakona. Dobro, ena stvar za drugo. Pričnimo soditi tega visokega Angleža.

Zadevo proti Petru je otvoril javni obtožitelj, ki je obrazložil celi položaj. Kapitan Arran je pričal glede uboja, a je tekom križnega zaslišanja priznal, da ne goji nobenega sovraštva do Petra, da je dotičini vojak napaded Margareto in da je Peter, ki je bil tujec v deželi, očividno menil, da ima opravka z banditi. Tudi najbrž ni bil namen Angleža ubiti onega vojaka.

Nato sta pričala Castell in Margareta. Ko je slednja pojasnila, da je Peter njen zaročenec, s katerim bi se morala poročiti en dan po nasilnem odvedenju iz Anglije, in da ga je klicala na pomoč, ko jo je oni vojak prijel, je bilo čuti v dvorani glasove simpatije in kralj in kraljica sta se pričela razgovarjati, ne da bi se brigala za njene nadaljne besede.

Nato sta govorila s sodniki, ki so sedeli v bližini obeh, nakar je kralj dvignil roko ter objavil, da so prišli do zaključka, v tej zadevi. Vspričo okoliščin je bil Anglež upravičen pobiti vojaka, posebno ker ga ni nameraval ubiti in ker ni mogel vdeti, da je vojak Svete Harmandad. Vsled tega bo oproščen pod pogojem, da plača gotovo svoto denarja vdovi vojaka — kar je bilo že storjeno in nadaljno majhno svoto za maše, katere se bo bralo za pokoj njegove duše.

Peter se je pričel zahvaljevati in ko je še govoril, je vprašal kralj, če hoče kdo navzočih, da se nadaljuje z drugimi stvarmi. Betty je takoj vstala ter rekla, hoče ona to. Nato je potom tolmača ugotovila, da je dobila kraljevo povelje nastopiti pred veličanstvi in da je pripravljena odgovarjati na katerokoli vprašanje ali obtožbo, dvignjeno proti njej.

(Dalje prihodnjič.)

Kostja.

(Nadaljevanje s 5. strani.)

lje grob s svojimi lažmi. Ni ga večjega lažnivca pod milim nebom. Vsa ulica ga pozna, kakšen je. Bog se usmili!

II.

Kostja je moral dolgo zvoniti, preden mu je odprla vrata sobarica Uljaša.

— Kostja, kje se pa vendar potikate tako dolgo?

— Na ulici sem se zamudil. Našega hišnika Stjepana je avtomobil povozil, pa sem gledal. Poglej, ali ni moj čevelj zadaj krvav?

— Kaj, povozilo ga je? Stjepana? Do smrti?

— Da. To je bilo tako: Konji so se splašili, v vozu je bila krasna gospodična, Stjepan pa se jim je vrgel nasproti, jih zgrabil za uzde.

— No, no, Kostjenka, kaj pa spet lažete: prej ste rekli avtomobil, zdaj pa govorite o konjih. Neprestano si izmišljujete neumnosti.

— Ne, to ni neumnost. Grofica je rekla, da se poroči s Stjepanom, če ozdravi.

— Je že prav. Kar lažite naprej. Obed bo ves mrzel. Mama se je odpeljala, stara gospa vas pričakuje.

Zibaje se na svojih tankih nogah, je napravil Kostja tajinstven obraz in vstopil v obednico.

— Zakaj prihajaš prepozno? — ga je kregala babica. — Kod si se klatil?

— Že pred eno uro sem bil doli pri vratih, pa sem se moral zopet vrniti. To je zelo zanimiva zgodba.

— Kaj pa je bilo?

— Veste, ko sem prišel do naših vrat, sem zagledal dva moža, ki sta stala tam in delala nekaj pri ključavnici. Eden je dejal: — Vosek je pretrd, ne morem napraviti odtiska — oni drugi mu je odgovoril bolj tiho: Pritisni bolj, bo že šlo.

Kostječka — je vzdihnila babica in sklenila roke. — Saj lažeš! Zakaj že zopet lažeš?

— No, prav, ja lažem — se je sarkastično nasmehnil Kostja. — Dobro, kadar pa pridejo k nam, nam vse pobero in nas pokoljejo, takrat boste že videli, kako lažem. Kaj me briga, jaz sem povedal . . .

Babica koleba vsa obupana:

— Kostječka, saj lažeš! Na očeh ti vidim, da si si vse to pravkar izmislil?

— Izmislil? — govori Kostja s takim glasom, da postaja človeku kar tesno krog srca. — Kaj pa, če vam pokažem košček voska, ali boste potem tudi trdili, da sem si vse izmislil?

— Kje si ga pa vendar dobil?

— Veste, kje: Ona dva sta sedla v voz, jaz pa sem se obesil zadaj; ko smo se pripeljali na kraj mesta, sem stekel mimo onega moža ter ga kakor nehote sunil, pri tem pa sem mu izmaknil iz žepa odtisek. Tu je! —

— In zopet potegne iz žepa ono leseno piščalko ter je oddaleč kaže polslepi babici.

— Babico mučijo dvomi: laže, kajpada laže, toda — če pa le govori resnico? . . . Včasih se dogajajo slučaji, da lopovi napravijo odtiske in nato ropajo in ubijajo. Ravno včeraj je bila čitala tako zgodbo . . . Vseeno bo treba naročiti Uljaši, naj zapira vrata ponoči na verižico.

— Pokliči Uljašo. . .

Kostja poslušno odhiti v predsobo in preplašen zavpije nad Uljašo, ki govori z nekom pri telefonu:

— Uljaša! Že zopet si pozabila zapreti vodovod! Kuhinja je polna vode, vse stvari že plavajo proti oknu. . .

Telefonsko slušalo buti glasno ob steno. Uljaša pridrvi v kuhinjo, podirajoč medtoma vse, kar ji pride pod noge.

In že se vsuje ploha na dečkovo glavo:

— Kostjenka! Že zopet ste se zlagali! Same izmišljotine! Zdaj imam pa dovolj! Plačo bom zahtevala, tu ne morem več služiti . . .

— Zdelo se mi je, da teče voda — se plaho opravičuje Kostja in gleda razjarjeno služkino s prosečimi očmi. — Slišal sem šum vode . . .

Pa se spoznaj v tem krotkem, nedolžnem otroku, če se moreš. Morda se mu je v resnici zdelo, da sta gospoda, ki sta mirno pušila svalčice na pragu hiše, jemala voščene odtiske in ključavnice.

III.

Zvečer je sedel Kostja za pisalno mizo v očetovem kabinetu ter je s široko razprtimi očmi nepremično opazoval roko očeta, ki je naglo hitela po papirju.

— Kje pa si bil pravkar, Kostja? — je vprašal oče.

— V drevoredu.

— Kaj si videl tam lepega?

— Mamo Lidočke Prjagine sem videl.

— Kaj ti pride na misel! Lidočkina mama je vendar umrla.

— Saj to je ravno čudno. Sedim na klopici, pa se naenkrat izza grmovja pojavi siv oblaček . . . Vedno bliže in bliže prihaja in zdaj ga vidim, da je to Lidočkina mama. Tako žalostna je bila. S strašno naglico je prihitela k Lidočki in ji položila roko na glavo, meni pa je pogrozila s prstom in odšla.

— Ta-a-ko! — je zategnil oče ter s smehljajem v očeh gledal sina. — Tudi take reči se dogajajo . . .

— Kakšen papir pa imaš tu? — se je zanimal Kostja, gledaje očetu čez ramo. — Tu je narisana pištola.

— To? Dragi moj, to je račun iz trgovine z orožjem. Kupil sem revolver za našo banko.

— Revolver?

— Da, za slugo, ki nosi denar.

— Revolver?

S široko razprtimi, nepremičnimi očmi je strmel Kostja v smehljajoči se obraz očeta. Njegove misli so bile že nekje daleč. Na njegovem obličju pa so se zrcalile v lahnih, komaj naznačenih obrisih bežne, lahkokrile misli.

Vzdrhtel je skočil pokonci ter se je naglo z neslišnimi koraki izmuznil iz kabineta. Drvel je kot nevihta skoi dve sobi in prihitel viharno, z razmršenimi kodri v sobo, kjer je mama mirno delala pri mizi.

— Mama! Papanu ni dobro!

— Kaj pa je vendar? Kaj?

— Prišel sem k njemu, on je pa ležal poleg mize v kabinetu, ves v krvi in zraven njega je bil revolver . . . Na čelu je imel luknjico, in tako čudno je dišalo v sobi. . .

Strašen krik mu je odgovoril . . .

— — — — — — — — — — — —

— Kaj naj vendar počnem z njim? plaka mati in skoraj sovražno gleda Kostjo, ki se plaho in prestrašeno, kakor ptiček v nevihti, stiska k mogočnim očetovim ramam.

— Saj ta deček spravlja s svojimi lažmi in izmišljotinami vso hišo ob pamet. Sobarica ga sovraži, otroci ga podijo od sebe kot garjevega psa. Strašen, neznosen otrok! Zdaj si ga predstavljaj, kaj bo z njim, ko doraste!

— Žal, to si prav dobro predstavljam — govori oče polglasno in pritiska kostanjevo, razmršeno glavo svojega nebogljenca k sebi. — Ko doraste, ga bodo prav tako kot sedaj vsi odganjali, nihče ga ne bo razumel in vse se mu bo posmehovalo.

— Kaj pa bo vendar počel, ko doraste?

— Draga moja — pravi oče in zmaje s svojo sivo glavo, — on bo — poet.

SKRIVNOSTEN DOGODEK

Znani londonski šipritist Charles J. Harper je pred kratkim objavil pod naslovom "Haunted Houses" bogato zbirko okultističnih slučajev, ki so se bili v zadnjih letih pripetili v Angliji in drugim opisuje Harper sledeč zanimiv slučaj:

Ko je pastor Kensing neke nedelje baš nameraval zapustiti cerkev, je stopila k njemu elegantna dama in ga prosila, da takoj odide k nekem umirajočemu.

"Zadnja želja umirajočega je, da vidi še enkrat Vas prečastiti" — je izjavila dama. "Je zelo slab in če se ne potrudite ga ne boste našli več med živimi."

Pastor je takoj sledil dami, ki ga je vodila do avtomobila, stoječega pred cerkvijo. Oba sta sedla v voz, ki se je par minut za tem ustavil pred neko staro stanovanjsko vojašnico. Elegantna dama je duhovniku še enkrat naročila, da naj se požuri. Pastor, ki je stopil iz avtomobila je potrkal na vrata. Odprl mu je vratar in ga vprašal, koga da išče.

"Je-li stanuje Mr. X. tu?"

"Da v drugem nadstropju."

"Bil sem obveščen," je nadaljeval pastor, da je resno obolel in da želi videti mene." Vratar je bil presenečen in hitel je pastorju zatrjevati, da je Mr. X. popolnoma zdrav; pred komaj četrt ue je govoril ž njim. Pastor, ki si ni vedel razlagati, čemu da ga je elegantna dama zvodila sem, se je okrenil ter hotel stopiti v avtomobil.

Kdo popiše njegovo začudenje, ko ni našel ne avtomobila, ne lepe neznanke. Avto je izginil s šoferjem in elegantno damo vred. Še predno se je pravzaprav zavedel je prihitel k njemu vratar in ga poklical nazaj.

"Izvolite se prepričati", je rekel duhovnu," da sem Vam povedal resnico. Tu prihaja ravno Mr. X." Stemi besedami je vratar pastorju predstavil krepkega starejšega gospoda.

"Čul sem," je rekel pastor nekoliko v zadregi, "da ste resno oboleli. Sedaj pa vidim da si je zloben človek dovolil neokusno šalo." Pastor in Mr. X. sta se nato še nekaj časa razgovarjala, na kar je Mr. X. povabil duhovnika v svoje stanovanje. Ta pa je ponudbo vljudno odklonil in dogovorila sta se, da ga Mr. X. naslednji dan obišče v cerkvi. Obisk misterijozne neznanke si nista mogla ne pastor ne Mr. X. razlagati.

Zaman je naslednji dan čakal pridigar na Mr. X-a. Ker se mu je zdela zadeva čudna se je telefonično potom obrnil o vratarja in ga vprašal, čemu da gospoda X ni k njemu. V svoje največje presenečenje je pastor od vratarja zaznal, da je krepkega zdravega moža 10 minut zatem, ko se je poslovil od njega zadela kap. Nemudoma je odšel pastor v hišo pokojnega. V spalnici Mr. X. je uglerdal na stem oljnati portret dame, ki ga je prejšnji dan obiskala v cerkvi in ga prosila, da takoj odide k umirajočemu.

"Kdo je ta dama?" je vprašal pastor vratarja.

"Bila je" — se je oglasil odgovor — "soproga nesrečnega Mr. X-a. Umrla je pred 10 leti."

Svetišče na Sveti gori

je vzpostavljeno. Te dni so zvečer kresovi naznanjali, da je cerkev pokrita.

Kretanje parnikov - Shipping News

10. januarja:
George Washington, Cherbourg in Bremen.

14. januarja:
France, Havre.

15. januarja:
Mongolia, Hamburg.

17. januarja:
Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Veendam, Boulogne, Rotterdam; Lapland, Cherbourg.

20. januarja:
Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg.

22. januarja:
Cleveland, Boulogne in Hamburg.

24. januarja:
La Savoie, Havre; Conte Verde Genevo.

28. januarja:
Paris, Havre; Orduna, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen

29. januarja:
Minnekahda, Cherbourg in Hamburg

31. januarja:
Majestic, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg.

3. februarja:
President Wilson, Trst; Muenchen, Cherbourg in Bremen; Colombo, Genova.

4. februarja:
France, Havre.

5. februarja:
Albert Ballin, Boulogne in Hamburg

10. februarja:
Arabic, Cherbourg in Hamburg.

14. februarja:
Olympic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg in Bremen; Duilio, Genova.

17. februarja:
Ohio, Hamburg; Deutschland, Hamburg.

18. februarja:
De Grasse, Havre.

19. februarja:
Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

21. februarja:
Aquitania, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Rotterdam; President Roosevelt, Cherbourg.

24. februarja:
Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg in Bremen.

25. februarja:
La Savoie, Havre.

28. februarja:
Leviathan, Cherbourg; France, Havre; Berengaria, Cherbourg.

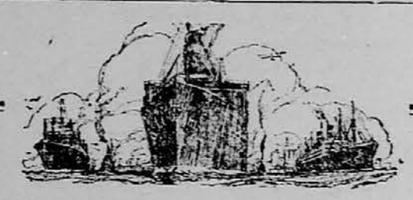

Ko se vračate v domovino

poizvejte vse prednosti o potovanju na U. S. vladnih parnikih. Imajo velike, udobne kabine, izborna in raznolika hrana, uljudna postrežba, veliki krovi, godbeni koncerti ter vsakovrstne udobnosti in pripravnosti.

Če hočete dobiti svoje sorodnike v Ameriko, lahko vse potrebno napravijo uradi v tej deželi in tam. Soglasno z novo kvotno postavo imajo prednost farmerji, njihove žene in otroci pod 18 letom; stariši in žene ameriških državljanov ter neporočeni otroci od 18. do 21. let.

Vprašajte pri lokalnem potniškem agentu ali pri

UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City
ali vprašajte vašega lokalnega agenta.
Managing Operators for
UNITED STATES SHIPPING BOARD

Cosulich Line
Znižane cene.
DO TRSTA—REKE—DUBROVNIKA
Tretji razred tja $95. Tja in nazaj $162
Drugi razred $135. Tja in nazaj $253.
EDINA ČRTA DO JUGOSLAVIJE.
Presidente Wilson 3. feb.; 24. marca
Martha Washington 24. feb.; 14. april
Udobno potovanje. Kratka pot z železnico.
PHELPS BROS. & CO., 2 West, N. Y

Koledar za leto 1925.

Še nobeno leto nismo Koledarja tako naglo prodajali kot ga letos. Skoraj sleherni, ki ga je naročil, nam sporoči, da je ž njim nadvse zadovoljen. Vsebuje dosti aktualnih člankov, lepih povesti ter nasvetov, ki pridejo prav vsaki gospodinji.

Nadalje vsebuje kratko zgodovino priseljevanja v zadnjih petdesetih letih ter natančno besedilo nove priseljeniške postave.

Globok in mnogo odkrivajoč je fudi članek "Svet bodočnosti".

Kdor hoče imeti Koledar, naj ga takoj naroči.

Prav vsakdo—
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

DR. LOREZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnje pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimprej.
Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, revmico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.
Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prošilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika al svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorej dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Trojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite z pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

ADVERTISE in GLAS NARODA